



PROGRAM ROZVOJA OBCE CHMEĽOVÁ NA ROKY 2015 - 2022



Názov	Program rozvoja obce Chmeľová na roky 2015 – 2022
Územné vymedzenie	Prešovský kraj, obec Chmeľová
Územný plán obce schválený	Áno
Dátum schválenia PR	
Dátum platnosti	
Verzia	01/2015
Publikovaný verejne	

OBSAH

Úvod

1. Analytická časť

1.1 Analýza vnútorného prostredia

1.2 Analýza vonkajšieho prostredia

1.3 Zhodnotenie súčasného stavu územia

2. Strategická časť

3. Programová časť /plánovacia časť

4. Realizačná časť

5. Finančná časť

5.1 Indikatívny finančný plán PHSR

6. Povinné prílohy PHSR

ÚVOD

Program rozvoja obce (ďalej len PR), je základným a kľúčovým dokumentom obce, ktorý vychádza z poznania situácie a konkrétnych potrieb obyvateľov, podnikateľov, záujmových skupín a ďalších subjektov v území, formuluje svoju predstavu o budúcnosti spolu s činnosťami a projektmi na jej zabezpečenie. Hlavným dôvodom pre vypracovanie Programu rozvoja obce Chmeľová bolo zapojenie a koordinácia jednotlivých subjektov pôsobiacich v obci pri rozvoji územia obce, formulovaní spoločných cieľov, plánovaní aktivít a projektov. Tento dokument zároveň vytvára predpoklady na možnosť širšieho zapojenia sa do procesu čerpania prostriedkov z fondov EÚ, z podporných a rozvojových programov v rámci národných zdrojov.

Na základe analýzy hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce a jej územia boli stanovené strategické ciele a priority rozvoja, ktoré naplňajú víziu ďalšieho smerovania rozvoja obce. Program rozvoja obce predstavuje smer, akým sa obec Chmeľová chce uberať a prostredníctvom navrhnutých opatrení oživovať sociálny, ekonomický a kultúrny rozvoj obce. Pri tvorbe Programu rozvoja obce Chmeľová sa uplatňoval participatívny prístup, čo prinieslo pre samosprávu pohľad a názory občanov, ktorí územie a život v obci poznajú najlepšie.

Program rozvoja obce poskytuje komplexný pohľad na to, aká obec je a akou by chcela byť. Vízia o smerovaní obce stanovená v PR, vyjadruje ekonomické a sociálne záujmy obce a zároveň je v súlade s prijatými koncepciami štátu, vyššieho územného celku, prípadne rezortnými stratégiami, záujmami ochrany životného prostredia, kultúrneho dedičstva a pod. Tento dokument má zásadný význam pre rozvoj obce a jeho existencia je podmienkou pri získavaní finančných prostriedkov zo štrukturálnych fondov v programovom období 2014 - 2020.

PR obce Chmeľová bol vytvorený spoluprácou hlavných aktérov z územia. Pri zahájení procesu spracovania bol zriadený riadiaci tím, tvorený zástupcami obce a externým pracovníkom a pracovnou skupinou. Riadiaci tím bol zodpovedný za koordináciu procesu prípravy a realizácie PR a pozostával z garanta PR (starosta obce), poslanca obecného zastupiteľstva, administratívnej pracovníčky obce a keďže sa príprava PR realizovala v spolupráci s externou firmou, členom riadiaceho tímu je aj externý odborník. Pracovná

skupina sa skladala zo zástupcov funkčných komunit a predstaviteľov rôznych oblastí verejného života obce – mládež, dôchodcovia, podnikateľský sektor, školstvo a kultúra. Členovia pracovnej skupiny prezentovali svoj pohľad na rozvojové priority obce, ktoré boli premietnuté do pripravovaných aktivít v krátkodobom alebo strednodobom horizonte. Predpokladané obdobie spracovania PRO bolo stanovené na jún 2015 až september 2015, z dôvodu zdĺhavejšieho riešenia jednotlivých častí bol termín predĺžený do novembra 2015. Počas spracovania PR prebiehali pracovné stretnutia a proces spracovania trval od júna 2015 do novembra 2015. Časový harmonogram umožnil poslancom a obyvateľom aktívne sa zúčastňovať na procese prípravy strategického plánovacieho dokumentu, prípadne koordinovať strategické plánovanie v území s prípravou iných strategických plánovacích dokumentov.

Tabuľka č. 1 Harmonogram spracovania PR obce Chmeľová

Termín	Jún 2015	Júl 2015	August 2015	September 2015	Október 2015	November 2015
Úvod						
Analytická časť						
Strategická časť						
Programová časť						
Realizačná časť						
Finančná časť						
Verejné prerokovanie						
Schválenie PR obecným zastupiteľstvom						

(zdroj: vlastné spracovanie)

Do spracovania PR obce Chmeľová dostali príležitosť vstúpiť všetci obyvatelia obce vrátane podnikateľských subjektov, organizácií a inštitúcií z obce. Obyvatelia ako aj zástupcovia podnikateľských subjektov, organizácií a inštitúcií mali možnosť zapojiť sa do procesu programovania prostredníctvom rozhovorov a pripomienkovania pracovných verzií strategického programu. Tabuľka č. 2 zobrazuje spôsob zapojenia verejnosti do prípravy Programu rozvoja obce. Verejnosť bola informovaná o spracovávaní PRO hlavne prostredníctvom webovej stránky obce.

Tabuľka č. 2 Metódy zapojenia verejnosti do prípravy PRO

Metóda	Informovanie verejnosti	Získavanie názorov verejnosti	Zohľadnenie názorov verejnosti
Tlačené materiály			
Verejné informačné tabule	x		
Webová stránka obce	x	x	
Využitie existujúcich médií			
Informácie v obecnom rozhlase	x		
Stretnutia	x	x	
Informačné aktivity			
Telefónna informačná linka		x	
Stretnutia			
Využitie miestnych ľudí na získavanie názorov		x	x
Stretnutia s kľúčovými skupinami	x	x	
Návšteva v dotknutom území		x	
Riešenie problémov a metódy na dosiahnutie konsenzu			
Brainstorming		x	x
Rokovania			x
Nezávislí experti poskytujúci poradenské služby		x	x
Práca s expertmi			x
Rozhovory a prieskumy			
Dotazník pre širokú verejnosť	x	x	
Prieskumy verejnej mienky	x	x	
Poradné skupiny			
Pracovné skupiny			x

(zdroj: vlastné spracovanie)

Program rozvoja obce Chmeľová na roky 2015-2022 bol vypracovaný v súlade so zákonom č. 539/2008 Z.z. o podpore regionálneho rozvoja a bol predložený obecnému zastupiteľstvu na schválenie.

Tabuľka č. 3 Zámer spracovania PR

Názov dokumentu	Program rozvoja obce Chmeľová na roky 2015 - 2022		
Forma spracovania	Spracovanie PR bude vykonávať obec za pomoci externých odborníkov, v súlade s Metodikou na vypracovanie PR obce, verzia 2.0 (podľa zákona č. 539/2008 Z.z. o podpore regionálneho rozvoja v znení zákona č. 309/2014 Z.z.)		
Riadenie procesu spracovania	Proces spracovania PR bude manažovaný prostredníctvom riadiaceho tímu, ktorý je zodpovedný za celkovú koordináciu spracovania PR.		
	Riadiaci tím		
	Meno	Funkcia v obci	Činnosť v riadiacom tíme
	Mgr.Ján Železný	starosta obce	Koordinátor riadiaceho tímu
	Radovan Prokipčák	zástupca starostu obce	Člen riadiaceho tímu
	Anna Silvestrová	administratívna pracovníčka obce	Člen riadiaceho tímu
	Mgr. Petra Kovářová	externý odborník	Člen riadiaceho tímu za dodávateľa
	Zriadená bude pracovná skupina zo zástupcov obce, ktorá bude zodpovedná za tvorbu obsahovej stránky PR obce		
Do spracovania PR bude zapojená aj verejnosť, a to formou získavania informácií prostredníctvom dotazníkov/ankiet, komunikácie a stretnutí s obyvateľmi.			
Obdobie spracovania	- obdobie spracovania 06/2015 – 09/2015 - harmonogram spracovania (samostatný dokument)		
Financovanie spracovania	Rozpočet obce		
(zdroj: vlastné spracovanie)			

(zdroj: vlastné spracovanie)

Program rozvoja obce pozostáva z :

- analytickej časti,
- strategickej časti,
- programovej časti,
- realizačnej časti,
- finančnej časti.

Program rozvoja obce Chmeľová je dokumentom otvoreným a na základe výsledkov hodnotenia a stavu implementácie jednotlivých aktivít môže byť aktualizovaný a dopĺňaný.

1 ANALYTICKÁ ČASŤ

Analytická časť je založená na databáze informácií a ukazovateľov, obsahuje komplexné hodnotenie a analýzu východiskovej situácie obce s väzbami na širšie územie a odhad budúceho vývoja s dôrazom na možné riziká a ohrozenia vo väzbe na existujúce relevantné stratégie a koncepcie a využívanie vnútorného potenciálu územia, jeho limitov a rozvoja územia obce. Analýza sa opiera aj o PHSR obce Chmeľová na predchádzajúce obdobie. Predstavuje súčasný stav hospodárskej, sociálnej a ekonomickej stránky, infraštruktúry a životného prostredia. Na základe výsledkov analýzy a uvedomenia si silných a slabých stránok obce s možnosťami využitia príležitostí a eliminácie ohrození, boli stanovené priority rozvoja obce.

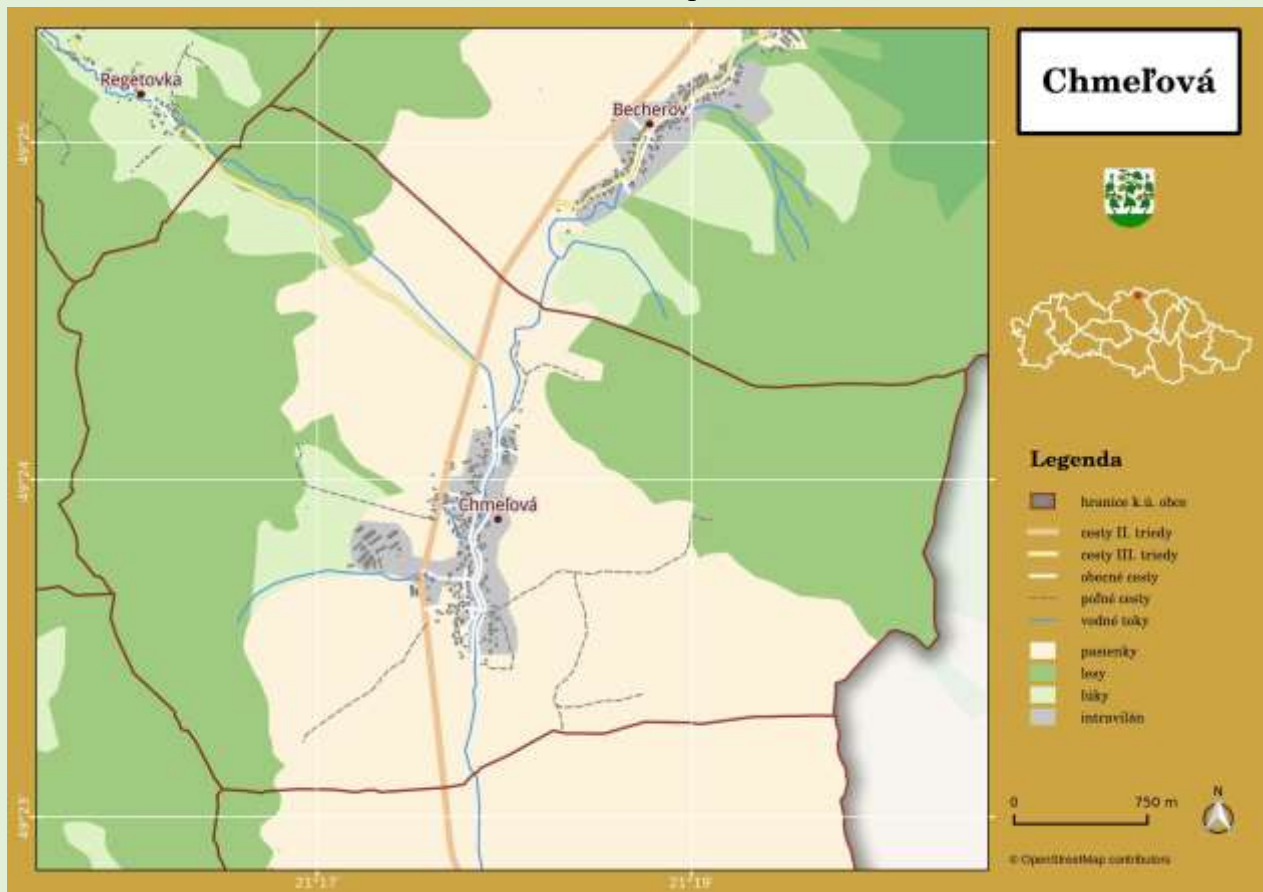
1.1 Analýza vnútorného prostredia

Komplexná analýza súčasného stavu územia zostavená na základe informácií získaných z relevantných zdrojov.

Obec Chmeľová sa nachádza v severnej časti Prešovského kraja v okrese Bardejov. Prešovský kraj je prevažne vidiecky, pomaly rastúci región SR, s dlhodobou nadpriemernou nezamestnanosťou, nízkym stupňom pripravenosti na inovácie, priemerne atraktívny a konkurencieschopný, rozvíjajúci sa mimo centra rozvojových aktivít EÚ a s možnosťou cezhraničnej spolupráce s Poľskou republikou a Ukrajinou. Rozlohou je Prešovský kraj druhým najväčším krajom SR (18,3 % územia) s prevládajúcimi malými obcami, členitým reliéfom a bohatým nerastným bohatstvom. Susedí s Košickým, Banskobystrickým a Žilinským krajom. Katastrálne územie obce hraničí s obcami Becherov, Regetovka, Stebnícka Huta, Stebník, Zborov, Smilno a Jedinka.


Obec Chmeľová sa nachádza v severnej časti Nízkych Beskýd v doline potoka Kamenec. Od okresného mesta Bardejov je vzdialená 13 km severným smerom a leží na hlavnom cestnom ťahu k hraničnému priechodu Becherov-Konieczna do Poľskej republiky. Okresné mesto Bardejov patrí k historickým skvostom Slovenska. Množstvo významných historických pamiatok ho v roku 2000 dostalo do zoznamu svetového dedičstva UNESCO. Okres Bardejov je turisticky vyhľadávaným územím nie len vďaka historickým pamiatkam, ale aj krásnej prírode, významným kúpeľom, možnostiam na cykloturistiku, lyžovanie či agroturistiku.

Obrázok č. 1 Situačná mapa obce Chmeľová



Z prírodného hľadiska katastrálne územie obce Chmeľová disponuje potenciálom pre poľnohospodársku výrobu a rozvoj vidieckeho turizmu a agroturizmu. Chotár obce o rozlohe 1 243 ha sa rozprestiera v nadmorskej výške od 350 do 420 m n.m. a z celkovej výmery pôdy je 446 ha lesa.

Tabuľka č. 4 Základné informácie o obci

Erb obce	
Okres	Bardejov
Kraj	Prešovský
Prvá písomná zmienka o obci	1414
Nadmorská výška obce	363 m n m.
Celková výmera územia obce	1243 ha
Počet obyvateľov k 31.12.2014	386
Hustota obyvateľstva na km ² k 31.12.2014	31,29

(zdroj: vlastné spracovanie)

História obce

Obec Chmeľová bola založená usadlíkmi podľa zakúpeného práva pravdepodobne v druhej polovici 14. storočia. Prvá písomná zmienka o existencii obce je z roku 1414, kedy uhorský kráľ Žigmund potvrdil Cudarovcom vlastníctvo ich vtedajšieho majetku panstva Makovica, ku ktorému patrila aj Chmeľová. Obec bola súčasťou makovického panstva nepretržite až do roku 1848. Pod názvom Komloscha bola obec pomenovaná až do roku 1948, kedy sa začal používať dnešný názov Chmeľová. Pôvodný názov obce Comlos, neskôr Komloscha, Komloschpatak je podľa F. Uličného odvodený od maďarského priezviska šoltýsa /richtára, starostu/ Komloša, ktorý založil dedinu. Je možná aj druhá alternatíva pôvodu názvu obce, a to, že pomenovanie je odvodené od hojného výskytu divo rastúceho, alebo kultivovaného chmeľu /maď. komló/. Je známe, že chmeľ sa tu skutočne pestoval pre panský pivovar v Zborove /zmienka z roku 1741/. História obce je úzko spätá s makovickým panstvom a hradom Makovica. To znamená, že obec má dlhú históriu, počas ktorej prešla značným vývojom, avšak vždy bola väčšou, dôležitejšou usadlosťou v porovnaní so susednými obcami.

Obec Chmeľová nie je bohatá na historické a kultúrne pamiatky. Výnimočnou murovanou stavbou je klasicistický chrám z roku 1827 s dvoma vežami na priečelí a menšou vežičkou s makovicou. Kupola chrámu je vymalovaná iluzívnou maľbou. Nad vstupom je umiestnený dátum 1827.

Medzi vzácne chrámové pamiatky patrí oltárny obraz Imaculata z roku 1849, renesančný kalich z roku 1687 /6-listá noha, vázičkový orech, hladká kupa a na nohe dedikačný nápis/, krížik klasicistický kovový z roku 1800 a renesančný evanjeliár z roku 1670, dosky potiahnuté zamatom s výjavom Zmŕtvychvstania Pána.

V obci stojí objekt starého mlyna, ktorý bol podľa záznamov v pamätnej knihe od nepamäti majetkom grófa Erdödyho, od ktorého prešlo vlastníctvo kúpou za 2.000 zlatých na statkárov Kláriho a Aldrigena Siegfried. Ďalšími vlastníkmi sa stali gróf Chutko a Andrej Priputen, ktorí celý mlyn zmodernizovali postavením dvoch cylindrov v hodnote 3.700 zlatých. V roku 1926 prebral mlyn Jozef Priputen, ktorý ho v roku 1928 zmenšil na jeden cylinder a miesto druhého postavil lúpačku na krupy. Mlyn bol prispôbený na vodný pohon.

Prírodné danosti

Obec Chmeľová leží v severovýchodnej časti Slovenska, na území Prešovského kraja, 13 km od okresného mesta Bardejov. Územie obce patrí do regiónu Horný Šariš, leží na území Ondavskej vrchoviny na severovýchode Slovenska a je územnou súčasťou slovensko –

poľského hrebeňa oblasti vonkajšieho flyšu Nízkych Beskýd ako súčasť Karpát. Ondavská vrchovina je tvorená súborom geomorfologických celkov, budovaných prevažne flyšovými horninami. Na Ondavskej vrchovine sa striedajú malebné lesy s horskými lúkami, pastvinami a hospodárskou pôdou. Lesy zaberajú väčšiu časť územia a sú zmiešané. Z listnatých stromov sa najviac vyskytuje buk, v menšej miere breza, javor, dub a hrab, z ihličnanov je to smrek. Prírodný potenciál Ondavskej vrchoviny na relatívne ekologicky nenarušenom prostredí bol podnetom pre vytvorenie mnohých prírodných rezervácií, chránených území a náučných chodníkov k ochrane krajinných a prírodovedných hodnôt tejto oblasti.

Obec leží v mierne teplej oblasti s priemerným úhrnom zrážok 600 – 750 mm, dobou trvania snehovej pokrývky 80 – 100 dní a dĺžkou vegetačného obdobia okolo 130 dní, priemerná teplota v júli je cca. 15 – 16°C a v mesiaci január -5 až -6°C. Priemerné teploty umožňujú poľnohospodárske využitie pôdy – pestovanie obilnín, repky olejnej a zemiakov, chov hovädzieho dobytku a oviec. Pôda je prevažne hnedá obsahujúca pieskovce, íly a štrky. Prevládajú hlinité, hlinito – piesčité až ílovito – hlinité pôdy. Z lesných porastov je typický zmiešaný, bukový, dubovo-hrabový a borovicový les.

Tabuľka č. 5 znázorňuje štruktúru pôdy v obci Chmeľová a jej zmeny od roku 2010 do 2014. Výmera nepoľnohospodárskej pôdy sa od roku 2010 zvýšila na úkor poľnohospodárskej pôdy, a to z dôvodu rozšírenia zastavaných a ostatných plôch. Výmera ornej pôdy sa od roku 2010 do 2014 zmenšila a výmera trvalých trávnych porastov sa do roku 2012 znížila a v rovnakej výmere ostala až do roku 2014.

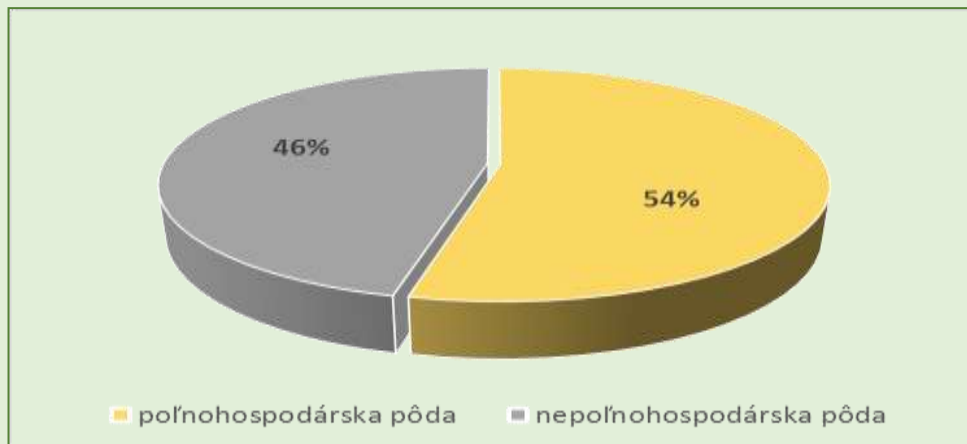
Tabuľka č. 5 Štruktúra pôdy v obci Chmeľová

DRUHY PÔDY	Výmera v ha				
	2010	2011	2012	2013	2014
POĽNOHOSPODÁRSKA PÔDA	669,06	669,03	668,97	668,96	668,92
ORNÁ PÔDA	263,28	263,28	263,23	263,23	263,23
ZÁHRADY	19,43	19,43	19,42	19,41	19,37
TRVALÉ TRÁVNE PORASTY	386,35	386,33	386,33	386,33	386,33
NEPOĽNOHOSPODÁRSKA PÔDA	574,06	574,08	574,14	574,15	574,19
LESNÉ PLOCHY	446,45	446,45	446,45	446,45	446,45
ZASTAVANÉ PLOCHY	36,60	36,63	36,69	36,70	36,74
VODNÉ PLOCHY	44,81	44,81	44,81	44,81	44,80
OSTATÉ PLOCHY	46,20	46,20	46,20	46,20	46,21
SPOLU VÝMERA PÔDY	1243,11	1243,11	1243,11	1243,11	1243,11

(zdroj: www.statistics.sk)

V roku 2014 z celkovej výmery pôdy 1 243 ha predstavovalo 54% pôdohospodárskej a 46% nepôdohospodárskej pôdy. Grafy č. 1 a 2 znázorňujú štruktúru pôdy v katastri obce.

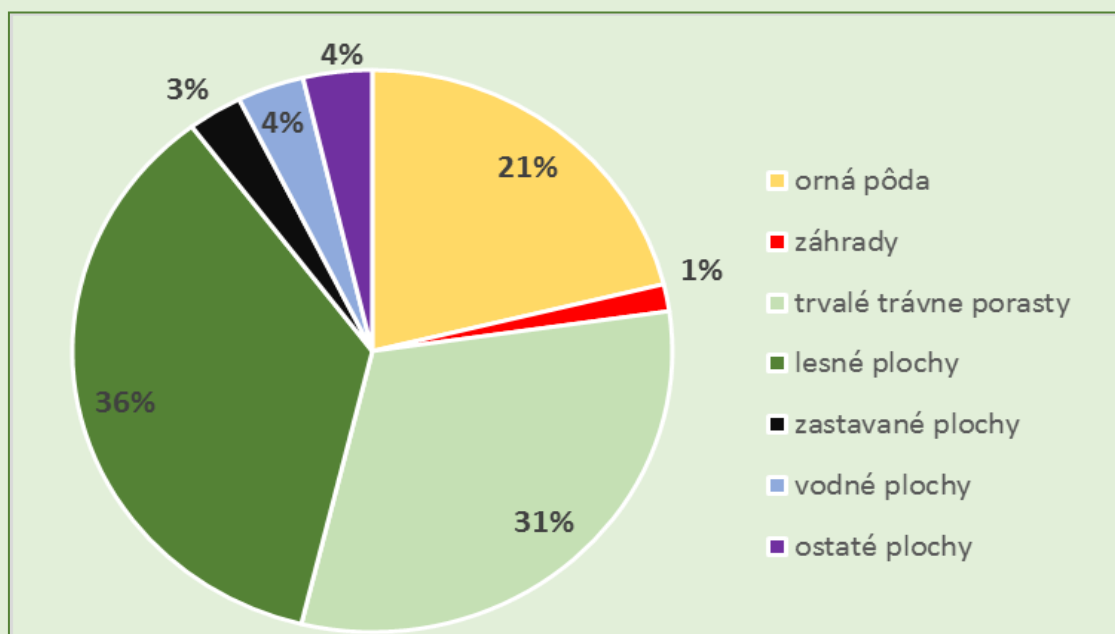
Graf č. 1 Pomer poľnohospodárskej a nepoľnohospodárskej pôdy



(zdroj: www.statistics.sk)

V roku 2014 z celkovej výmery poľnohospodárskej pôdy, najväčšiu časť zaberajú trvalé trávne porasty. Orná pôda sa rozprestiera na výmere 263,23 ha, čo predstavuje 21% z celkovej výmery katastra obce. Zvyšok predstavujú záhrady. Najväčšou časťou výmery nepoľnohospodárskej pôdy sú lesné plochy.

Graf č. 2 Štruktúra pôdy obce Chmeľová



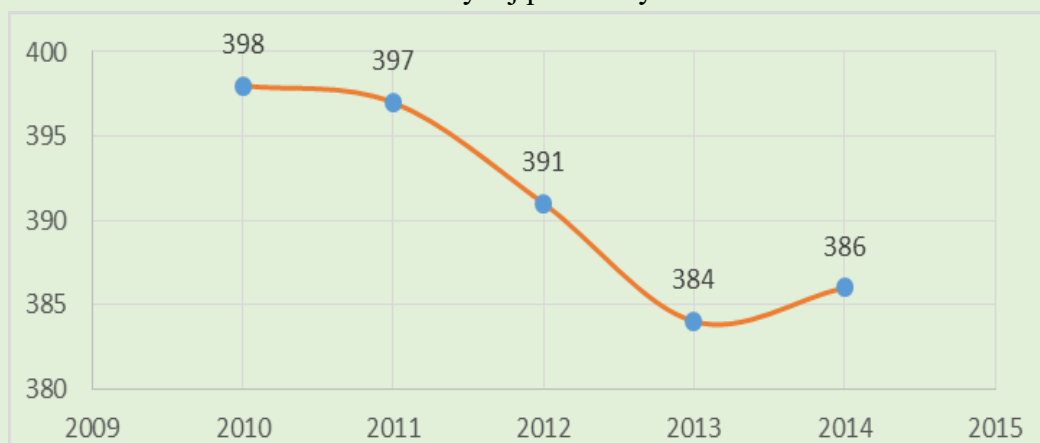
(zdroj: www.statistics.sk)

Lesné porasty na území katastra obce Chmeľová tvoria jeden ucelený komplex na severovýchode obce, ktorý je súčasťou Ondavskej vrchoviny a patrí do Lesného hospodárskeho celku Zborov. V obci je evidovaných cca 446 ha lesa v lesnom pôdnom fonde, čo tvorí 36 % z celkovej plochy katastrálneho územia obce, ktorých vlastníckmi a užívateľmi sú Urbariát a Súkromné lesy Chmeľová s vlastníctvom 318 ha a obec Chmeľová s vlastníctvom 128 ha lesov. Dominantný podiel na výmere lesných porastov v katastrálnom území obce majú hospodárske lesy. Plochy ochranných lesov sa nachádzajú iba vo vrcholovej časti Smilnianskeho vrchu 740,4 m.n.m. východne od intravilánu obce. Plochy lesov osobitného určenia sú situované iba v masíve Suchého vrchu 742,8 m.n.m.. V zastúpení lesných typov prevažujú zmiešané lesy s prevahou listnatých, zastúpených drevinami ako buk lesný, hrab obyčajný, v malom pomere dubové porasty. Z pohľadu vekových tried prevládajú vekové triedy 5 a 6, prevládajú v nich porasty dvojťážové, ktoré už boli rozpracované v predchádzajúcom decéniu a obnova pokračuje formou okrajových clonených rubov v pásach na 1 až 2 výšky porastu. Drevná hmota je spracovávaná na pilach mimo územia obce.

Sociálno-ekonomická oblasť

Počet obyvateľov obce Chmeľová sa za posledných 5 rokov menil len v malých odchyľkách. Graf č. 3 zobrazuje vývoj počtu obyvateľov od roku 2010 po 2014. Najväčší počet obyvateľov žilo v obci v roku 2010 a najmenej v roku 2013. Podľa posledných údajov má obec k 31.12.2014 386 obyvateľov.

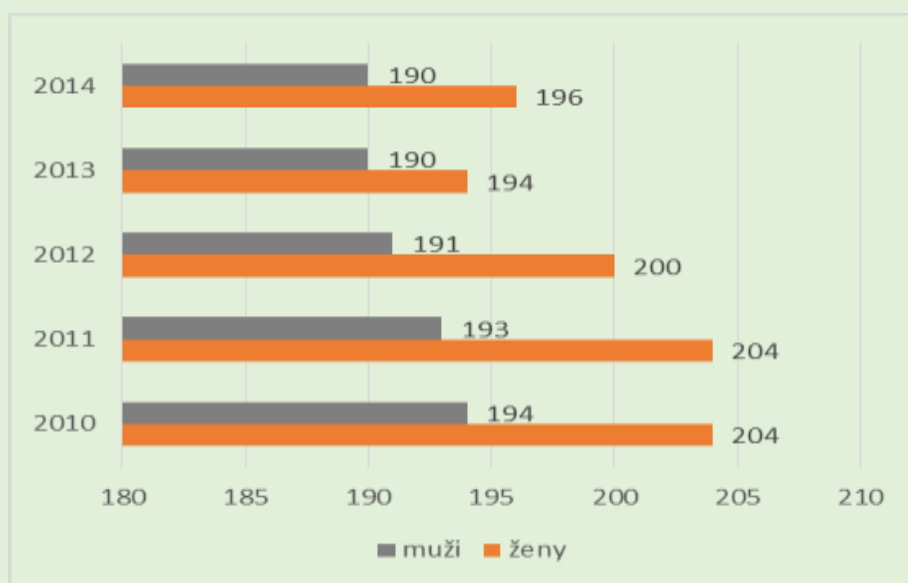
Graf č. 3 Vývoj počtu obyvateľov



(zdroj: evidencia OcÚ)

Štruktúra obyvateľstva podľa pohlavia je zobrazená v grafe č. 4. Pomer počtu žien bol v každom roku väčší ako počet mužov, avšak jedná sa len o malý rozdiel. V obci žijú prevažne obyvatelia v produktívnom veku (15 - 64 rokov), z ktorých veľká časť je ekonomicky aktívna. Druhú veľkú vekovú skupinu zastupujú obyvatelia vo veku 65 a viac rokov. Túto skupinu tvoria dôchodcovia a pracujúci dôchodcovia. Tieto skutočnosti zobrazuje graf č. 5 a tabuľka č. 6, kde je možné vidieť, že v roku 2011 bolo z celkového počtu 398 obyvateľov, 171 aktívnych.

Graf č. 4 Štruktúra obyvateľstva podľa pohlavia



(zdroj: evidencia OcÚ)

Graf č. 5 Štruktúra obyvateľstva podľa veku



(zdroj: www.statistics.sk)

Tabuľka č. 6 Ekonomická aktivita obyvateľov

TRVALO BÝVAJÚCE OBYVATEĽSTVO SPOLU	EKONOMICKÁ AKTIVITA					
	PRACUJÚCI OKREM DÔCHODCOV	PRACUJÚCI DÔCHODCOVIA	OSOBY NA MATERSKEJ DOVOLENKE	OSOBY NA RODIČOVskej DOVOLENKE	NEZAMESTNANÍ	ŠTUDENTI SŠ A VŠ
398	141	5	1	7	24	22
Z TOHO EKONOMICKY AKTÍVNI	OSOBY V DOMÁCNOSTI	DÔCHODCOVIA	PRÍJEMCOVIA KAPIT. PRÍJMOV	DETI DO 16 ROKOV	INÁ	NEZISTENÁ
171	4	130	1	56	1	6

(zdroj: www.statistics.sk)

Štruktúra obyvateľstva podľa vzdelania (Tabuľka č. 7) poukazuje na skutočnosť, že najväčší percentuálny podiel obyvateľov má ukončené úplné stredné odborné vzdelanie s maturitou. Je teda možné dedukovať, že väčšina vzdelaných obyvateľov má odborné vedomosti a zručnosti.

Tabuľka č. 7 Štruktúra obyvateľov podľa vzdelania (k 31.12.2011)

VZDELANIE	POČET OBYVATEĽOV	% PODIEL
základné	74	18.59
učňovské (bez maturity)	43	10.8
stredné odborné (bez maturity)	38	9.55
úplné stredné učňovské (s maturitou)	21	5.28
úplné stredné odborné (s maturitou)	94	23.62
úplné stredné všeobecné	11	2.76
vyššie odborné vzdelanie	6	1.51
vysokoškolské bakalárske	12	3.2
vysokoškolské magisterské, inžinierske, doktorské	36	9.5
bez školského vzdelania	56	14.7
nezistené	10	1.76

(zdroj: www.statistics.sk)

Z hľadiska vierovyznania je najviac zastúpená Gréckokatolícka a Rímskokatolícka cirkev. Evidovaní sú obyvatelia aj Evanjelického a Pravoslávneho vyznania. Jeden obyvateľ sa hlási k Cirkvi Bratskej. Štruktúru obyvateľov podľa vierovyznania zobrazuje tabuľka č. 5.

Tabuľka č. 8 Štruktúra obyvateľov podľa vierovyznania (k 31.12.2011)

VIEROVYZNANIE	POČET OBYVATEĽOV	% PODIEL
Rímskokatolícka cirkev	40	10.5
Evanjelická cirkev augsburského vyznania	2	0.5
Gréckokatolícka cirkev	318	79.9
Reformovaná kresťanská cirkev	0	0
Pravoslávna cirkev	15	3.77
Náboženská spoločnosť Jehovovi svedkovia	0	0
Evanjelická cirkev metodistická	0	0
Bratská jednota baptistov	0	0
Cirkev adventistov siedmeho dňa	0	0
Cirkev bratská	1	0.25
Ústredný zväz židovských náboženských obcí	0	0
Starokatolícka cirkev	0	0
Bahájske spoločenstvo	0	0
Cirkev Ježiša Krista svätých neskorších dní	0	0
iné	4	1.1
bez vyznania	7	1.76
nezistené	14	2.76

(zdroj: www.statistics.sk)

V obci žije najviac obyvateľov s rusínskou národnosťou a takmer 45% obyvateľov je slovenskej národnosti. Okrem týchto je zastúpená aj ukrajinská a rómska národnosť. Štruktúra obyvateľov podľa národnosti je znázornená v tabuľke č. 9.

Tabuľka č. 9 Štruktúra obyvateľov podľa národnosti (k 31.12.2011)

NÁRODNOSŤ	POČET OBYVATEĽOV	% PODIEL
Slovenská	177	44.47
Maďarská	0	0
Rómska	1	0.25
Rusínska	185	46.48
Ukrajinská	21	5.28
Česká	0	0
Poľská	0	0
Židovská	0	0
Ostatné	0	0
Nezistené	17	3.52

(zdroj: www.statistics.sk)

Tabuľka č. 10 zobrazuje vývoj migračného salda v obci Chmeľová. Migračné saldo vyjadruje rozdiel medzi počtom vystáňovaných osôb z obce a počtom prisťahovaných. Počet vystáňovaných sa od roku 2011 znižuje a naopak počet prisťahovaných od roku 2013 stúpa, čo značí, že do obce pribúdajú noví obyvatelia.

Tabuľka č. 10 Migračné saldo

	2010	2011	2012	2013	2014
Pristáňovaní	7	13	0	5	6
Vystáňovaní	2	7	6	1	1
MIGRAČNÉ SALDO	5	6	-6	4	5

(zdroj: www.statistics.sk)

Občianska vybavenosť

Cestná doprava je tvorená hlavným cestným ťahom – cesta č. II/545 Bardejov – Becherov – Koniecna (Poľská republika), na ktorú nadväzuje sieť miestnych cestných komunikácií, tvoriacich cestnú infraštruktúru obce. Prevažná časť (cca 90 %) miestnych komunikácií v obci je po rekonštrukcii, ktorá bola realizovaná v roku 2010 z prostriedkov EÚ v rámci Programu rozvoja vidieka a vlastných prostriedkov obce prostredníctvom úveru.

Hlavným dopravným systémom v obci je autobusová doprava, ktorá zabezpečuje prepravu obyvateľov medzi krajským a okresným mestom. Obyvatelia ju využívajú najmä na dopravu do zamestnania a školy. Tieto dopravné služby poskytuje Prešovská autobusová dopravná spoločnosť a. s.

Vzhľadom na rastúci počet obyvateľov v obci, by bolo v budúcnosti vhodné posilniť spoje do okresného mesta Bardejov, alebo zaviesť obecnú prepravnú službu na rozvoz detí do škôl.



Technická infraštruktúra:

- 100 % plynofikácia – celá obec je plynofikovaná
- Rekonštruované miestne komunikácie
- Vybudovaný verejný vodovod v správe Vodárenskej spoločnosti Košice.
- Domové čističky odpadových vôd
- Verejné osvetlenie - rekonštruované v roku 2006
- Obecný rozhlas – rekonštruovaný v roku 2006
- Internetové pripojenie
- Pokrytie TV signálom a signálom mobilných sietí
- Požiarna ochrana

V rámci technickej infraštruktúry je v obci potrebné skvalitniť protipovodňovú ochranu, ktorá je nedostatočná, tak ako aj splavy vody a zlý technický stav potoka Kamene, kde je narušená regulácia a spádové stupne. V obci chýba pokrytie verejnou kanalizáciou a vybavenosť čističkami odpadových vôd je nedostatočná. Potrebná je rekonštrukcia prístupových komunikácií k rodinným domom, výstavba chodníka v časti obce a taktiež verejného osvetlenia so zameraním na ďalšiu úsporu energií.

V obci sa nenachádza sociálna infraštruktúra, ktorá by obyvateľom poskytovala odborné sociálne služby. V oblasti starostlivosti o obyvateľov v poproduktívnom veku a osamelé žijúcich obyvateľov sa žiada vytvoriť v obci denný stacionár, miesto, kde seniori a osamelí ľudia môžu tráviť svoj nevyužitý čas, rozvíjať svoje schopnosti, spoločensky žiť, komunikovať a nadväzovať nové vzťahy s ľuďmi z rovnakej skupiny. Ide tiež o to, aby títo ľudia mohli v pokoji a so sociálnou starostlivosťou ostať žiť vo svojej obci. Riešením by mohla byť výstavba denného stacionára v novej budove, alebo v nevyužívanej budove v obci, ktorá by rekonštrukciou získala novú hodnotu. Keďže sa v obci nenachádzajú zariadenia sociálnych služieb, obyvatelia môžu využívať takéto zariadenia v Zborove, Bardejove, Prešove, Giraltovciach, Hertníku alebo pri obci Demjata.

V rámci sociálnej infraštruktúry má obec zriadenú tzv. miestnosť pre zosnulých, situovanú v prístupovej časti gréckokatolíckeho chrámu. Možným riešením v budúcnosti je vybudovať aj dom smútku, ktorým obec nedisponuje.

Zdravotná starostlivosť v obci nie je rozvinutá. V obci sa nenachádza žiadne zdravotnícke zariadenie. Obyvatelia navštevujú svojich všeobecných a odborných lekárov v neďalekej obci

Zborov, v okresnom meste Bardejov, alebo v krajskom meste Prešov. V oboch mestách sa nachádza aj nemocnica s poliklinikou.

Školstvo je v obci zastúpené len jedným predškolským zariadením t.j. materskou škôlkou. Základná škola bola v roku 2014 vyradená zo siete škôl a následne zrušená. Súčasný technický stav budovy bývalej ZŠ je v stave vyžadujúcom si rozsiahlejšiu rekonštrukciu. Tento stav je spôsobený niekoľkoročným poddimenzovaním financovania škôl. Zlý technický stav budovy spôsobuje vysoké náklady na jej prevádzku, či už sú to bežné náklady na opravy alebo neustále zvyšujúce sa náklady na kúrenie, elektrickú energiu a vodu.

Obyvatelia, deti a študenti môžu využiť aj obecnú knižnicu. Bolo by vhodné zlepšiť technický stav budov slúžiacich školskej a kultúrnej infraštruktúre a realizovať pre obyvateľov odborné vzdelávacie aktivity, či už na podporu vzdelávania detí a mládeže, alebo aj na ďalšie vzdelávanie podnikateľov, aktérov z územia a ostatné záujmové skupiny.

Kultúrna infraštruktúra je v obci zastúpená Kultúrnym domom, ktorý bol v roku 2010 rekonštruovaný a v súčasnosti sa využíva na spoločenské akcie, obecné aktivity, kultúrne podujatia a pod.

Väčšina obyvateľov obce je gréckokatolíckeho vierovyznania a navštevujú Chrám Zosnutia Presvätej Bohorodičky, ktorý dal postaviť gróf Erdödy a ktorý bol dokončený v roku 1827.



Na športové aktivity slúži areál pri objekte bývalej základnej školy, telocvična, posilňovňa, stolnotenisová miestnosť a futbalové ihrisko. V obci je potrebná výstavba nových a rekonštrukcia existujúcich športových zariadení.

Ostatné vybavenie obce:

- Bezplatný internet pre verejnosť
- Rokovacia miestnosť pre podnikateľov a organizácie s využitím internetu, CD a DVD diskov a premietanie
- Miestnosť osobnej hygieny – sprchovanie a pranie
- Využívanie posilňovne
- Využívanie priestorov kultúrneho domu na stolný tenis
- Využívanie telocvične v bývalej Základnej škole Chmeľová
- Využívanie ihriska pre futbal a volejbal
- Ponuka odberu varenej stravy
- Prenájom priestorov Obecného úradu v Chmeľovej na núdzové ubytovanie.

Pre uspokojenie potrieb obyvateľov a návštevníkov obce, ako aj pre zatraktívnenie obce, je plánovaná výstavba spoločensko – relaxačného zariadenia a relaxačno – športovej zóny.

Bytový fond obce v roku 2015 tvorilo 159 rodinných domov a 3 bytov. Z celkového domového fondu bolo 111 trvalo obývaných a 48 neobývaných domov. Rozostavané sú v súčasnosti 2 rodinné domy a 0 bytový dom. Na rekreáciu sa využíva 46 domov. Obec plánuje výstavbu bytových domov a obytných zón.

Na jednu domácnosť pripadajú v priemere 2,3 členovia. Najviac rodinných a bytových domov v obci bolo postavených v medzivojnovom období 1918-1941.

Obec sa nachádza v hornatom prostredí so zaujímavou faunou a flórou a v kvalitnom životnom prostredí. V obci sa nenachádzajú žiadne priemyselné prevádzky, ktoré by mali negatívny vplyv na životné prostredie. Kvalitná plynofikácia eliminuje zadymovanie obytnej zóny. Obec má upravenú verejnú zeleň s okrasnou zeleňou a dbá na jej starostlivosť. V záujme prevencie a ochrany životného prostredia má obec zavedený separovaný zber odpadu. Separovanými zložkami komunálnych odpadov na území obce sú papier, sklo, plasty, biologický odpad, batérie a akumulátory, železný šrot a iný odpad, ktorého zber zabezpečuje obec.

V rámci skvalitňovania životného prostredia v obci je potrebné eliminovať:

- Zosuvové svahy potoka Kamenec, ktorý preteká obcou - rekonštrukcia spádových stupňov a brehových systémov.

- Znečisťovanie podzemných vôd - vybudovanie chýbajúceho pokrytia verejnou kanalizáciou a odvedenie odpadových vôd do skupinovej ČOV, resp. lokálnych.
- Nadmerný hluk, zasahujúci časť obce z automobilovej dopravy cesty II. triedy č. 545 – vybudovanie protihlukovej zábrany

Cestovný ruch v obci nie je dostatočne rozvinutý. Obec má priaznivé podmienky pre rozvoj poľnohospodárstva spojeného s rozvojom agroturistiky a vidieckej turistiky. Obyvatelia a návštevníci obce môžu využiť zariadenia cestovného ruchu v okolitých obciach Regetovka, Stebnícka Huta, Zborov. Obec sa nachádza vo veľmi atraktívnom prostredí so silným potenciálom na rozvoj vidieckeho cestovného ruchu. Široké možnosti ponúka okresné mesto Bardejov so svetovým významom, známe Bardejovské kúpele, Zborovský hrad, krásna príroda a celé okolie, ktoré je známe svojimi historickými pamiatkami. Okolie ponúka možnosti na rôzne druhy športu, turistiku, cykloturistiku, bežecké lyžovanie, lyžovanie, poľovníctvo, jazdectvo a veľa ďalších. V obci však chýbajú zariadenia, ktoré by ponúkali komplexné a kvalitné služby cestovného ruchu.



V obci sa nachádza jedno ubytovacie zariadenie Ivonis, s.r.o., ktoré ponúka:

- ubytovanie a stravovanie v blízkosti lyžiarskych stredísk Regetovka a Stebnícka Huta
- pobyt detí v prírode, škola v prírode
- rekreačné pobyty pre rodiny a kolektív
- denné pobyty rodičov s deťmi
- školské výlety
- semináre, školenia pre firmy a organizácie
- sústreďenia, rodinné oslavy, pomaturitné a iné spoločenské stretnutia
- lyžiarske výcviky (Regetovka, Stebnícka Huta, Nižná Polianka-Makovica)

Podnikateľský sektor je v obci zastúpený remeselníkmi, stavbárom, predajcami potravín a poskytovateľom ubytovacích a stravovacích služieb. Obec má rozvinuté podnikateľské prostredie, avšak veľká časť podnikateľov so sídlom v obci pôsobí mimo obce. V obci by bolo potrebné podporiť existujúcich podnikateľov, ale aj aktívnych ľudí a záujemcov o podnikanie napríklad vzdelávaním v daných oblastiach podnikania, samozamestnania a začatia podnikania. Tabuľka č. 11 zobrazuje podnikateľský sektor obce Chmeľová.

Tabuľka č. 11 Podnikateľský sektor

PODNIK/PODNIKATEĽ	SLUŽBA
IVONIS, S.R.O.	ubytovacie a stravovacie služby
DEMISTROJ – DEMETER MIKUĽÁK	výroba výrobkov z plastov, kovoobrábanie, výroba hračiek, výroba suvenírov z dreva
UMKER – PAVOL MICHALČÍN	výroba keramiky
STANISLAV HREHA	demolácie a výkopové práce
RENÁTA DZUBÁKOVÁ	potraviny
ALENA HAVRIŠOVÁ	potraviny
MARTIN DUŠENKA	stavebná činnosť
JOZEF VARJAN	stavebná činnosť
PAVOL JURÍČKO	ťažba dreva, pilčické práce
URBARIÁT OBCE CHMEĽOVÁ	lesná hospodárska činnosť
ING. STANISLAV KRÚŠKO	stavebná projektová činnosť

(zdroj: interné údaje obce)

Vývoj počtu uchádzačov o zamestnanie od roku 2009 do 2014, zobrazený v tabuľke č. 12, značí nárast nezamestnaných. Prevažne sa jedná o obyvateľov vo veku od 35 až 39 rokov a osoby staršie ako 55 rokov.

Tabuľka č. 12 Vývoj počtu uchádzačov o zamestnanie

Rok	Uchádzači o zam. spolu	Z toho ženy	Podľa veku									
			do 19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60 a viac
2012	25	11	0	3	1	5	2	2	3	4	5	0
2013	23	12	0	1	1	2	5	2	4	3	5	0
2014	27	13	0	1	0	3	6	1	4	2	9	1

(zdroj: www.statistics.sk)

Analýza silných a slabých stránok obce

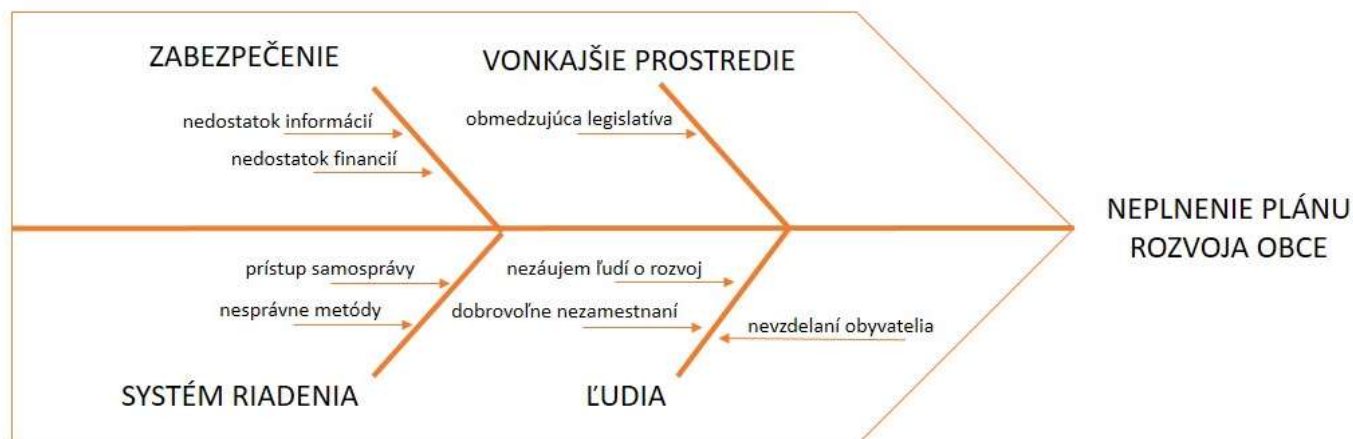
Vnútné prostredie obce najlepšie charakterizuje analýza silných a slabých stránok. Sú to elementy, ktoré vie obec v rámci možností ovplyvňovať a riadiť. Medzi silné stránky obce možno zaradiť výhodnú geografickú polohu v blízkosti okresného mesta Bardejov a krajského mesta Prešov, ktorá dáva obci výhodu využívania služieb blízkych miest a jej obyvateľom možnosti na uspokojovanie ich potrieb. Výhodou je taktiež poloha na hlavnom cestnom ťahu č. 545 k hraničnému priechodu Becherov-Konieczna do Poľskej republiky. Obec sa nachádza v kvalitnom životnom prostredí, v blízkosti turisticky atraktívnych miest a zariadení, významných kultúrnych, historických a prírodných atraktivít, v hornatom prostredí s pestrou faunou a flórou, významné kultúrne, historické a prírodné atraktivity v okolí. Technická infraštruktúra v obci je rozvinutá na dobrej úrovni, obyvatelia sú spokojní a majú záujem o dianie v obci. Cestovný ruch má veľký potenciál na rozvoj, avšak je potrebné dobudovanie infraštruktúry v tejto oblasti. V obci pôsobí niekoľko podnikateľov z rôznych oblastí podnikania, čo dáva obci predpoklady na rozvoj podnikateľského sektora a poskytovanie služieb.

Jednou zo slabých stránok obce a problémom je existencia čiernych skládok, ktorým sa obec snaží čeliť. Obec prispieva k ochrane životného prostredia separovaním odpadu, avšak nedostatok technických kapacít zberu, dopravy, triedenia, zhodnocovania a likvidácie odpadov neumožňuje triedenie komunálneho odpadu v plnej miere. V rámci technickej infraštruktúry sú slabými stránkami nedostatočná protipovodňová ochrana a splavy vody, nedostatočné pokrytie verejnou kanalizáciou a nedostatkom čističiek odpadových vôd. Rozvoju cestovného ruchu v obci bráni hlavne nedostatočná infraštruktúra na poskytovanie kvalitných a komplexných služieb cestovného ruchu, a to ubytovacie a stravovacie služby, rekreačné a relaxačné zóny, športoviská a doplnkové služby. Rozvoju obce a cestovného ruchu bráni aj nedostatočná propagácia. Slabými stránkami sociálnej infraštruktúry je najmä zlý technický stav budov slúžiacich, školskej a kultúrnej infraštruktúry, absencia zariadení slúžiacich sociálnym účelom – dom smútku, denný stacionár a zdravotné stredisko. V obci chýba priemyselná zóna, nastal útlm poľnohospodárskej a lesníckej činnosti a regionálna produkcia tak stagnuje.

Analýza príčin a dôsledkov

Cieľom analýzy príčin a dôsledkov je nájsť všetky možné príčiny neplnenia plánu rozvoja obce Chmeľová, odhaliť príležitosti na zlepšenie jeho plnenia a zmierňovanie dôsledkov. Najvplyvnejšie príčiny neplnenia PRO sú ľudia, zabezpečenie, prostredie a systém riadenia.

Obrázok č. 2 Diagram príčin a dôsledkov



(zdroj: vlastné spracovanie)

1.2 Analýza vonkajšieho prostredia

Analýza vonkajšieho prostredia identifikuje hlavné vonkajšie faktory rozvoja obce a vplyvy na vývoj situácie v obci. Hlavné vonkajšie faktory rozvoja predstavujú príležitosti a ohrozenia, vyplývajúce z pôsobenia vonkajších síl a vplyvov. Identifikáciou príležitostí a ohrození si vie obec stanoviť postupy ako využiť príležitosti a tiež opatrenia na elimináciu ohrození.

PRÍLEŽITOSTI	OHROZENIA
vybudovanie oddychovej zóny v obci	zhoršujúci sa stav životného prostredia
zveľadenie verejného priestranstva	neriešenie problému existencie čiernych skládok a ich rozšírenie
realizácia projektov podporujúcich využitie obnoviteľných zdrojov energie	nedisciplinovanosť pri nakladaní s odpadmi
zvýšenie ekologickej stability územia	nedostatok finančných prostriedkov
skvalitnenie protipovodňovej ochrany	nedostatočné financovanie z EU fondov
rekonštrukcia technickej, sociálnej a kultúrnej infraštruktúry	povodňové ohrozenia
výstavba a rekonštrukcia športových zariadení	nevysporiadané majetkovoprávne vzťahy
vzdelávacie aktivity pre mládež aj dospelých	zvyšovanie nezamestnanosti
posilnenie spojov do okresného mesta Bardejov	zvýšenie zahraničnej konkurencie
výstavba bytových domov	nedostatok finančných prostriedkov zo štátneho rozpočtu a štátnych fondov
získanie finančných prostriedkov z EU	nedostatok finančných zdrojov
podpora rozvoja služieb	postupná deštrukcia zariadení pre šport a cestovný ruch
vybudovanie priemyselnej zóny	pokles úrovne služieb cestovného ruchu

zvýšenie zamestnanosti	neochota ľudí investovať a začať podnikat' v cestovnom ruchu
príchod investora	
podpora regionálnej produkcie	
výstavba podnikateľskej zóny a zvýšenie zamestnanosti	
veľký podiel lesnej pôdy - lesohospodárske činnosti	
veľký podiel ornej pôdy - poľnohospodárska činnosť	
podpora voľnočasových aktivít pre deti a mládež	
zvýšenie kvality kultúrno-vzdelávacieho procesu	
zlepšenie kultúrneho a športového diania	
rozšírenie a skvalitnenie služieb cestovného ruchu	
výstavba ubytovacích a stravovacích zariadení	
výstavba zariadení pre rekreačné a oddychové služby	
zintenzívnenie spolupráce s inými obcami	
cezhraničná spolupráca	
výstavba kúpaliska	
rozvoj cestovného ruchu a jeho foriem	
výstavba cykloturistických a bežeckých trás	

Mikroregión Horná Topľa

Obec Chmeľová je členom Združenia obcí Mikroregión Makovica, ktorého cieľom je na základe spolupráce členských obcí rozvíjať územie. Združenie obcí Mikroregión Makovica vzniklo v roku 2004 s cieľom naplňať aktivity v oblastiach ochrany životného prostredia, rozvoja kultúry a tradičných remesiel, zlepšovania úrovne vzdelávania, zdravotnej a sociálnej starostlivosti, vytvárania podmienok pre zlepšovanie situácie v poľnohospodárstve, doprave a stavebníctve a zlepšovanie komunikácie subjektov v mikroregióne a navonok. Členstvo obce v združení je výhodou a predpokladom rozvoja obce, keďže ponúka obciam príležitosť na spoločný rozvoj ako aj získavanie finančných podpôr. V roku 2015 sa obec Chmeľová ako aj ďalšie štyri okolité obce pričlenili do Miestnej akčnej skupiny Horná Topľa, ktorá sa uchádza o získanie štatútu, ako aj o získanie finančnej podpory z programu LEADER.

1.3 Zhodnotenie súčasného stavu územia

SWOT analýza je základným nástrojom, ktorý sa používa na vyhodnotenie súčasného stavu z rôznych hľadísk, a to z hľadiska silných a slabých stránok, príležitostí a ohrození. Zároveň načrtáva možné alternatívy budúceho vývoja, možnosti na ich využitie, prípadne ich riešenie. Táto analýza je vlastne kombináciou analýzy silných a slabých stránok a analýzy príležitostí a

ohrožení. Pričom príležitosti a ohrozenia predstavujú vonkajšiu (externú) analýzu, ktorá sa zameriava hlavne na vonkajšie prostredie. Vnútnú (internú) analýzu, v ktorej ide o rozbor vnútorných faktorov organizácie predstavujú silné a slabé stránky. Cieľom SWOT analýzy je posúdiť vnútorné predpoklady obce k uskutočneniu a plneniu Programu rozvoja obce a podrobiť rozboru i vonkajšie príležitosti a obmedzenia.

SWOT analýza súčasného stavu obce Chmeľová je rozdelená do 4 hlavných oblastí, a to:

- Poloha, prírodné pomery a životné prostredie
- Sociálna a technická infraštruktúra
- Ekonomika a priemysel
- Cestovný ruch, kultúra a život v obci

POLOHA, PRÍRODNÉ POMERY, ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	
SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
výhodná geografická poloha v blízkosti okresného mesta Bardejov a krajského mesta Prešov	absencia verejnej oddychovej/rekreačnej/športovej zóny
poloha na hlavnom cestnom ťahu č. 545 k hraničnému priechodu Becherov-Konieczna do Poľskej republiky	nedostatok technických kapacít zberu, dopravy, triedenia, zhodnocovania a likvidácie odpadov
kvalitné životné prostredie	nedostatočné využívanie obnoviteľných zdrojov energie
poloha v atraktívnom prostredí okresu Bardejov s európskym významom	existencia čiernych skládok
hornaté prostredie so zaujímavou faunou a flórou	
vyhovujúci stav verejnej zelene	
zavedené triedenie odpadov	
PRÍLEŽITOSTI	OHROZENIA
vybudovanie oddychovej zóny v obci	zhoršujúci sa stav životného prostredia
zveľadenie verejného priestranstva	neriešenie problému existencie čiernych skládok a ich rozšírenie
realizácia projektov podporujúcich využitie obnoviteľných zdrojov energie	nedisciplinovanosť pri nakladaní s odpadmi
zvýšenie ekologickej stability územia	nedostatok finančných prostriedkov
získanie finančných prostriedkov z EU	

SOCIÁLNA A TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
plynifikácia obce	nedostatočné pokrytie verejnou kanalizáciou
stav miestnych komunikácií	nedostatok čističiek odpadových vôd
vybavenosť obce verejným vodovodom	nedostatočná protipovodňová ochrana a splavy vody
vybavenosť elektrickou energiou	absencia zdravotného strediska
požiarna ochrana	zlý technický stav budov slúžiacich, školskej a kultúrnej infraštruktúre
pokrytie TV signálom., signálom mobilných sietí a internetom	absencia zariadení slúžiacich sociálnym účelom – dom smútku, denný stacionár
základná soc. infraštruktúra (MŠ, ZŠ, obecná knižnica, ihrisko, kultúrny dom)	stav športových zariadení
PRÍLEŽITOSTI	OHROZENIA
skvalitnenie protipovodňovej ochrany	nedostatočné financovanie z EU fondov
rekonštrukcia technickej, sociálnej a kultúrnej infraštruktúry	povodňové ohrozenia
výstavba a rekonštrukcia športových zariadení	nevysporiadané majetkovoprávne vzťahy
vzdelávacie aktivity pre mládež aj dospelých	
posilnenie spojov do okresného mesta Bardejov	
výstavba bytových domov	
získanie finančných prostriedkov z EU	

EKONOMIKA A PRIEMYSEL

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
sídla firiem a podnikateľov	prevaha prvovýroby
charakter obce s rozvinutým cestovným ruchom	útlm poľnohospodárskej a lesníckej činnosti
relatívne vybudovaná infraštruktúra a služby	absencia priemyselnej zón
kvalifikovaná, voľná a flexibilná pracovná sila	pôsobenie firiem so sídlom v obci mimo obce
veľký podiel obyvateľov v produktívnom veku	nerozvinutá regionálna produkcia
rozvinuté podnikateľské prostredie	nedostatočné využívanie prírodných daností
	migrácia a starnutie obyvateľstva
	nedostatočná kvalita lesohospodárskych činností
RÍLEŽITOSTI	OHROZENIA
podpora rozvoja služieb	zvyšovanie nezamestnanosti
vybudovanie priemyselnej zóny	zvýšenie zahraničnej konkurencie
zvýšenie zamestnanosti	nedostatok finančných prostriedkov zo štátneho rozpočtu a štátnych fondov
príchod investora	
podpora regionálnej produkcie	
výstavba podnikateľskej zóny a zvýšenie zamestnanosti	
veľký podiel lesnej pôdy - lesohospodárske činnosti	
veľký podiel ornej pôdy - poľnohospodárska činnosť	

CESTOVNÝ RUCH, KULTÚRA, ŽIVOT V OBCI

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
turisticky atraktívny región	nekomplexné a nedostatočne kvalitné služby cestovného ruchu
spolupráca s okolitými obcami	absencia reštauračných služieb
Známa folklórna speváčka	absencia doplnkových služieb cestovného ruchu
existencia ubytovacích zariadení	úroveň rekreačných a oddychových služieb
významné kultúrne, historické a prírodné atraktivity v okolí	nedostatočná propagácia
prírodné prostredie	
možnosti v okolí na turistiku, cykloturistiku, lyžovanie	
spokojnosť obyvateľov s bývaním v obci	
záujem ľudí o dianie v obci	
PRÍLEŽITOSTI	OHROZENIA
podpora voľnočasových aktivít pre deti a mládež	nedostatok finančných zdrojov
zvýšenie kvality kultúrno-vzdelávacieho procesu	postupná deštrukcia zariadení pre šport a cestovný ruch
zlepšenie kultúrneho a športového diania	pokles úrovne služieb cestovného ruchu
rozšírenie a skvalitnenie služieb cestovného ruchu	neochota ľudí investovať a začať podnikat' v cestovnom ruchu
výstavba ubytovacích a stravovacích zariadení	
výstavba zariadení pre rekreačné a oddychové služby	
zintenzívnenie spolupráce s inými obcami	
cezhraničná spolupráca	
výstavba kúpaliska	
rozvoj cestovného ruchu a jeho foriem	
výstavba cykloturistických a bežeckých trás	

2 STRATEGICKÁ ČASŤ

Strategická časť obsahuje stratégiu rozvoja obce pri zohľadnení jej vnútorných špecifik a určuje hlavné ciele a priority rozvoja obce pri rešpektovaní princípov regionálnej politiky v záujme dosiahnutia vyváženého udržateľného rozvoja územia. V tejto časti je definovaná vízia obce, prioritné oblasti, na ktoré sa obec zameria pri rozvoji a strategické ciele.

Vízia je najvšeobecnejším vyjadrením predstavy toho, ako a kde sa obec vidí v dlhodobom horizonte 10-15 rokov. Je obrazom toho, čo chce obec dosiahnuť s využitím jej silných stránok. Obec má základné priority rozvoja, na ktoré sa viažu strategické ciele. Strategické ciele sú konkretizáciou vízie a stanovujú sa na obdobie 7-10 rokov.

Podľa Národnej stratégie regionálneho rozvoja SR (aktualizovaná v roku 2014) bude pri plánovacích procesoch uplatňovaný integrovaný prístup orientovaný smerom k udržateľnému sociálnemu, ekonomickému, environmentálnemu a územnému rozvoju regiónov. Očakáva sa, že regióny budú schopné efektívne využívať svoj vnútorný potenciál ako svoju konkurenčnú výhodu s cieľom zvyšovať kvalitu života obyvateľov a v rámci jednotlivých regiónov budú znižované vnútroregionálne rozdiely. Vízia regionálneho rozvoja Slovenska je definovaná takto: *Slovensko sa má stať krajinou s vysokou kvalitou života všetkých občanov. Každý región bude využívať svoje danosti v prospech svojho udržateľného hospodárskeho, sociálneho, environmentálneho a územného rozvoja, a tým aj Slovenskej republiky, ako vyspelého, hospodársky, politicky a sociálne súdržného členského štátu Európskej únie.*

V nadväznosti na víziu a stratégiu Národnej stratégie regionálneho rozvoja si obec stanovila víziu a strategický cieľ rozvoja:

VÍZIA - Obec Chmeľová sa stane atraktívnym miestom na život v zdravom a čistom prostredí, so silným sociálnym, kultúrnym a hospodársko – spoločenským zázemím vytvárajúcim dostatok možností pre rozvoj podnikania a s dostatkom možností na bývanie. Obec poskytuje svojim obyvateľom priaznivé podmienky pre vzdelanie, záujmové, kultúrne, športové a iné vyžitie, ako aj možnosti oddychu a rekreácie. S využívaním svojho prírodného, kultúrneho a historického potenciálu ponúka kvalitné a komplexné služby cestovného ruchu. Využíva svoje ľudské, materiálne, prírodné a ekonomické zdroje na cieľavedomý rozvoj a zabezpečenie zvyšovania kvality života obyvateľom.

STRATEGICKÝ CIEĽ - Podporou ekonomickej a sociálnej oblasti, zvýšením kvality a komplexnosti služieb cestovného ruchu a dobudovaním sociálnej a technickej infraštruktúry vybudovať z obce Chmeľová atraktívne miesto na bývanie s kvalitnými podmienkami na život.

Tabuľka č. 13 Priority a strategické ciele rozvoja obce

PRIORITY A STRATEGICKÉ CIELE ROZVOJA				
Priorita 1	Priorita 2	Priorita 3	Priorita 4	Priorita 5
TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA	CESTOVNÝ RUCH A SLUŽBY	SOCIÁLNA OBLASŤ	PODNIKANIE	ŽIVOTNÉ PROSTREDIE
STRATEGICKÉ CIELE				
Kvalitná technická infraštruktúra, zabezpečujúca kvalitný a bezpečný život v obci	Atraktívna obec s kvalitnými a komplexnými službami, ktorá využíva vlastný potenciál	Rozvinutá sociálna infraštruktúra, kvalitné školské a športové zariadenia, zachovaná kultúra a vhodné podmienky na bývanie	Rozvinutý podnikateľský sektor, priemysel a poľnohospodárstvo	Zabezpečenie kvalitného životného prostredia s využitím OZE a inovatívnych technológií

(zdroj: vlastné spracovanie)

Stratégiou je vybudovať v obci čo najlepšie podmienky na život, podporiť podnikanie a rozvoj cestovného ruchu a tým zabezpečiť rozvoj obce pri využívaní vlastného potenciálu. Obec plánuje dobudovať a skvalitniť technickú infraštruktúru v obci, zabezpečiť dostatočnú protipovodňovú ochranu, skvalitniť verejné osvetlenie a zjednodušiť pohyb obyvateľov v obci. Dobudovať kanalizáciu a čističky odpadových vôd, čím prispeje k ochrane životného prostredia. Zámerom je rozvinúť cestovný ruch podporou podnikania v obci, rozšírením a skvalitnením služieb v obci, vybudovaním relaxačných a spoločenských objektov a športových zariadení. Tým bude podporená aj sociálna infraštruktúra, ktorá je podmienkou podpory sociálnej oblasti. V tejto oblasti je strategickým cieľom vybudovať kvalitné školské a športové zariadenia, zariadenia a zóny na voľnočasové aktivity, zachovávať kultúru a zabezpečiť vhodné podmienky na bývanie.

3 PROGRAMOVÁ ČASŤ

V programovej časti sú stanovené priority rozvoja obce, špecifické ciele v rámci jednotlivých priorít a aktivity, ktoré obec plánuje realizovať. Všetky priority a aktivity sú stanovené v súlade so strategickým cieľom rozvoja obce Chmeľová.

PRIORITA 1	TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA
<i>Špecifický cieľ</i>	<i>Kvalitná technická infraštruktúra, zabezpečujúca kvalitný a bezpečný život v obci</i>
Opatrenie 1.1	Kanalizácia v obci
Aktivity	1.1.1. Výstavba, rekonštrukcia, modernizácia a dostavba kanalizácie 1.1.2. Výstavba, rekonštrukcia, modernizácia a dostavba vodovodu 1.1.3. Výstavba, rekonštrukcia, modernizácia a dostavba čističiek odpadových vôd
Opatrenie 1.2	Bezpečná obec
Aktivity	1.2.1 Výstavba, rekonštrukcia a modernizácia verejného osvetlenia 1.2.2 Podpora protipožiarnej ochrany a dobrovoľného hasičského zboru 1.2.3 Skvalitňovanie protipovodňovej ochrany
Opatrenie 1.3	Dostupnosť
Aktivity	1.3.1 Výstavbou a rekonštrukcia miestnych komunikácií, lávok, mostov, chodníkov 1.3.2 Výstavba odstavných plôch, parkovísk, autobusových zastávok verejných priestranstiev, námestí a parkov 1.3.3 Nákup vozidiel pre účely zabezpečenia spoločnej dopravy

	osôb/špecifickej skupiny 1.3.4 Zabezpečovanie spoločnej dopravy osôb/špecifickej skupiny
Opatrenie 1.4	Siete a signály
Aktivity	1.4.1 Skvalitnenie pokrytia obecným rozhlasom, TV signálom a verejným internetom

PRIORITA 2	CESTOVNÝ RUCH A SLUŽBY
<i>Špecifický cieľ</i>	<i>Atraktívna obec s kvalitnými a komplexnými službami, ktorá využíva vlastný potenciál</i>
Opatrenie 2.1	Budovanie infraštruktúry cestovného ruchu
Aktivity	2.1.1 Výstavba a rekonštrukcia turistických chodníkov, cyklochodníkov, náučných chodníkov, bežeckých tratí a pod. 2.1.2 Výstavba a rekonštrukcia oddychových miest s prístreškami, drobná architektúra, studničky, odpočívadlá a pod. 2.1.3 Vybudovanie informačného centra 2.1.4 Značenia, kiosky, tvorba smerových tabúl' a tabúl' na označenie cyklochodníkov, turistických trás a pod. 2.1.5 Spolupráca s okolitými obcami pri budovaní a skvalitňovaní infraštruktúry (spoločný cyklochodník, turistické trasy a pod.)
Opatrenie 2.2	Propagácia a marketing
Aktivity	2.2.1 Tvorba propagačných materiálov, modernizácia webovej stránky obce a tvorba nových webových stránok 2.2.2 Tvorba informačných tabúl' v obci 2.2.3 Prehliadky obce a výkladom pre turistov 2.2.4 Marketingové aktivity

	<p>2.2.5 Tvorba stratégií, koncepcií CR a iných rozvojových strategických dokumentov</p> <p>2.2.6 Organizácia výstav, kongresov, súťaží, podujatí a pod.</p> <p>2.2.7 Spoločná propagácia a marketing s okolitými obcami</p>
Opatrenie 2.3	Obnova kultúrnych a historických pamiatok
Aktivity	<p>2.3.1 Rekonštrukcia a oprava kultúrnych a historických pamiatok.</p> <p>2.3.2 Rekonštrukcia pamätihodností</p>
Opatrenie 2.4	Kvalitné ubytovacie, stravovacie a doplnkové služby
Aktivity	<p>2.4.1 Výstavba, dostavba, rekonštrukcia a modernizácia ubytovacích zariadení od 5 do 30 lôžok</p> <p>2.4.2 Výstavba, dostavba, rekonštrukcia a modernizácia stravovacích zariadení (reštaurácie, kaviarne, cukrárne, občerstvenie a pod.)</p> <p>2.4.3 Výstavba, dostavba, rekonštrukcia a modernizácia rekreačných, športových a relaxačných zariadení, centier a zón (bazény, sauna, fitness, masáže a pod.)</p> <p>2.4.4 Výstavba, dostavba, rekonštrukcia a modernizácia zariadení doplnkových služieb (zábava, požičovne, suveníry, krajčírstvo, čistiareň, obchody a pod.)</p> <p>2.4.5 Vytváranie podmienok na poskytovanie vzdelávania vytvorenie kongresových priestorov</p> <p>2.4.6 Spolupráca zariadení cestovného ruchu v obci (tvorba produktov CR)</p> <p>2.4.7 Spolupráca zariadení cestovného ruchu v okolitých obciach</p>
Opatrenie 2.5	Odborné vzdelávanie a podpora cestovného ruchu
Aktivity	<p>2.5.1 Vzdelávacie a informačné aktivity pre záujemcov a poskytovateľov služieb v oblasti cestovného ruchu, ktoré zvýšia odborné vedomosti a zručnosti a napomôžu tak</p>

	<p>k skvalitneniu služieb</p> <p>2.5.2 Pomoc na začatie podnikania</p> <p>2.5.3 Spolupráca medzi malými hospodárskymi subjektmi pri organizácii spoločných pracovných procesov a spoločnom využívaní zariadení a zdrojov a pri rozvoji služieb v oblasti cestovného ruchu a ich uvádzania na trh</p>
--	--

PRIORITA 3	SOCIÁLNA OBLASŤ
<i>Špecifický cieľ</i>	<i>Rozvinutá sociálna infraštruktúra, kvalitné školské a športové zariadenia, zachovalá kultúra a vhodné podmienky na bývanie</i>
Opatrenie 3.1	Zlepšovanie podmienok na bývanie
Aktivity	<p>3.1.1 Územná príprava lokalít pre bývanie</p> <p>3.1.2 Výstavba bytových domov</p> <p>3.1.3 Budovanie a zlepšovanie malej infraštruktúry a prístupu k domom a bytom (parkoviská, chodníky, cesty, odvodnenie, spevnenie a pod.)</p> <p>3.1.4 Údržba a úprava ciest a chodníkov, zimná údržba</p> <p>3.1.5 Zriadenie technického parku so strojmi na údržbu miestnych komunikácií</p> <p>3.1.6 Úprava a udržiavanie verejnej zelene v okolí bytových domov</p>
Opatrenie 3.2	Rozvoj sociálnych služieb
Aktivity	<p>3.2.1 Služby sociálnej starostlivosti</p> <p>3.2.2 Zvyšovanie kapacity komunitných sociálnych služieb</p> <p>3.2.3 Rozvoj terénnych a ambulantných sociálnych služieb</p> <p>3.2.4 Zriadenie nových alebo rekonštrukcia a modernizácia existujúcich zariadení pre poskytovanie komunitných sociálnych služieb vrátane materiálno-technického</p>

	<p>vybavenia</p> <p>3.2.5 Zriadenie denného stacionára</p> <p>3.2.6 Služby pre seniorov, pohybovo znevýhodnených a občanom odkázaným na pomoc (rozvoz stravy, sociálne poradenstvo a pod.)</p> <p>3.2.7 Vybudovanie zdravotného strediska</p> <p>3.2.8 Organizácia akcií a aktivít, zapájanie a podpora seniorov a osamelých obyvateľov</p> <p>3.2.9 Podpora seniorských organizácií a spolupráce</p> <p>3.2.10 Zriadenie Domu smútku</p>
Opatrenie 3.3	Rozvoj kultúry a športu
Aktivity	<p>3.3.1 Organizácia kultúrnych, športových a spoločenských podujatí</p> <p>3.3.2 Podpora partnerstiev, kubov, združení</p> <p>3.3.3 Podpora zachovávaní tradícií a folklóru</p> <p>3.3.4 Výstavba, rekonštrukcia, modernizácia a vybavenie kultúrnych zariadení</p> <p>3.3.5 Výstavba, rekonštrukcia, modernizácia a vybavenie športových zariadení (ihriská, šatne, soc. zariadenia, posilňovne, fitness centrá, športové centrá a pod.)</p> <p>3.3.6 Výstavba detských ihrísk</p> <p>3.3.7 Finančná podpora vybraných záujmových združení v obci</p> <p>3.3.8 Podpora spolupráce medzi okolitými obcami pri organizácii kultúrnych, športových a spoločenských podujatí</p> <p>3.3.9 Tvorba partnerstiev</p> <p>3.3.10 Aktivity na zvyšovanie povedomia a informovanosti obyvateľov v oblasti kultúry a športu</p>
Opatrenie 3.4	Rozvoj ľudských zdrojov a vzdelávanie

Aktivity	<p>3.4.1 Vzdelávanie detí a mládeže v rôznych oblastiach (šport, životospráva, ekonomika, životné prostredie, odborné vzdelávanie a pod.)</p> <p>3.4.2 Vzdelávanie dospelých v rôznych oblastiach na zlepšenie zručností a rozšírenie vedomostí</p> <p>3.4.3 Vzdelávacie a informačné aktivity, kurzy, školenia, tvorivé dielne a pod. (počítačové kurzy a pod.)</p> <p>3.4.4 Výstavba, rekonštrukcia, modernizácia a vybavenie školských a vzdelávacích zariadení</p> <p>3.4.5 Skvalitnenie a rozšírenie kapacít predškolských zariadení</p> <p>3.4.6 Výstavba, rekonštrukcia, modernizácia a vybavenie zariadení súvisiacich so vzdelávaním alebo rozvojom ľudských zdrojov (odborné učebne, laboratória, jazykové učebne, knižnica, počítačová miestnosť a pod.)</p> <p>3.4.7 Zvyšovanie kvality školských zariadení v obci (vykurovací systém, elektroinštalácia, vybavenie učební, ihriská a pod.)</p>
----------	---

PRIORITA 4	PODNIKANIE
<i>Špecifický cieľ</i>	<i>Rozvinutý podnikateľský sektor, priemysel a poľnohospodárstvo</i>
Opatrenie 4.1	Podpora podnikateľského sektora
Aktivity	<p>4.1.1 Vytváranie podmienok pre podnikanie</p> <p>4.1.2 Úprava objektov a plôch na podnikanie</p> <p>4.1.3 Rozvoj služieb verejnej správy pre malé s stredné podnikanie</p> <p>4.1.4 Obecná podpora podnikateľov (propagácia, prenájom priestorov za zvýhodnených podmienok a pod.)</p> <p>4.1.5 Zabezpečenie majetkovo-právnych predpokladov pre opravu, rekonštrukciu alebo odpredaj nevyužívaných budov</p>

	<p>4.1.6 Realizácia vzdelávacích a informačných aktivít v oblasti samozamestnania, začatia podnikania, efektívneho podnikania</p> <p>4.1.7 Zvyšovanie zamestnanosti podporou podnikania a inovácií</p> <p>4.1.8 Pomoc na začatie podnikania pre nepoľnohospodárske činnosti vo vidieckych oblastiach</p>
Opatrenie 4.2	Rozvoj poľnohospodárskej a lesníckej činnosti
Aktivity	<p>4.2.1 Podpora a rozvoj poľnohospodárstva</p> <p>4.2.2 Podpora regionálnej produkcie</p> <p>4.2.3 Vybudovanie obecného trhoviska (predaj regionálnych produktov)</p> <p>4.2.4 Podpora poľnohospodárskych podnikov</p> <p>4.2.5 Podpora mladých poľnohospodárov a malých poľnohospodárskych podnikov</p> <p>4.2.6 Podpora prvovýrobcov a spracovateľov poľnohospodárskych výrobkov</p> <p>4.2.7 Podpora lesného hospodárstva</p> <p>4.2.8 Modernizácia a skvalitnenie lesohospodárskych činností</p> <p>4.2.9 Činnosti na ochranu a obnovu lesov (požiare, prírodné katastrofy, katastrofické udalosti a iné)</p> <p>4.2.10 Zriadenie technického parku s lesníckymi technológiami</p> <p>4.2.11 Zvyšovanie informovanosti a vzdelávanie obyvateľov v oblasti poľnohospodárstva a lesníctva (Lesná škôlka/škola</p>
Opatrenie 4.3	Spolupráca
Aktivity	<p>4.3.1 Podpora vytvárania partnerstiev</p> <p>4.3.2 Zlepšenie spolupráce medzi súkromným a verejným sektorom</p> <p>4.3.3 Spoločná propagácia v území</p> <p>4.3.4 Podpora horizontálnej a vertikálnej spolupráce medzi subjektmi krátkého dodávateľského reťazca</p> <p>4.3.5 Cezhraničná spolupráca</p>

PRIORITA 5	ŽIVOTNÉ PROSTREDIE
<i>Špecifický cieľ</i>	<i>Zabezpečenie kvalitného životného prostredia s využitím OZE a inovatívnych technológií</i>
Opatrenie 5.1	Starostlivosť o životné prostredie
Aktivity	5.1.1 Úprava obecného potoka a jeho okolia 5.1.2 Rekonštrukcia obecných splavov vody 5.1.3 Čistenie verejných priestranstiev a obytných zón 5.1.4 Čistenie a úprava lesa 5.1.5 Obnova a údržba lesných ciest 5.1.6 Vysádzanie a udržiavanie verejnej zelene a typických rastlín s cieľom zachovania prírodného biotopu 5.1.7 Obnova, rekonštrukcia, úprava a budovanie verejných priestranstiev 5.1.8 Obnova a výmena prvkov drobnej architektúry 5.1.9 Obnova a starostlivosť o prírodné lokality
Opatrenie 5.2	Ochrana životného prostredia
Aktivity	5.2.1 Skvalitňovanie protipovodňovej ochrany 5.2.2 Využívanie prírodných stavebných materiálov pri obecných stavbách 5.2.3 Znižovania energetickej náročnosti verejného osvetlenia 5.2.4 Znižovanie dopadov na životné prostredie v dôsledku znečisťovania ovzdušia vykurovaním a spaľovaním odpadu 5.2.5 Rozvoj odpadového hospodárstva 5.2.6 Lokalizácia a odstraňovanie čiernych skládok 5.2.7 Podpora triedenia a zberu odpadu 5.2.8 Technológia a vybavenie obce na triedenie odpadu (zberný dvor, zberné kontajnery, obecné kompostovisko, recyklácia, spaľovňa a pod.)

	5.2.9 Využívanie OZE 5.2.10 Podpora využívania alternatívnych zdrojov energie 5.2.11 Monitoring a verejná kontrola životného prostredia
Opatrenie 5.3	Zvýšenie povedomia a výchova obyvateľov
Aktivity	5.3.1 Vzdelávacie a informačné aktivity v oblasti starostlivosti o životné prostredie (semináre, školenia, letáky a pod.) 5.3.2 Zvyšovanie environmentálneho povedomia obyvateľov, detí a mládeže 5.3.3 Výchova obyvateľov a návštevníkov obce k ochrane prírody 5.3.4 Vzdelávacie aktivity v oblasti využívania OZE

Tabuľka č. 14 Prehľad programu rozvoja obce Chmeľová

PRIORITY				
Technická infraštruktúra	Cestovný ruch a služby	Sociálna oblasť	Podnikanie	Životné prostredie
OPATRENIA				
1.1 Kanalizácia v obci	2.1 Budovanie infraštruktúry cestovného ruchu	3.1 Zlepšovanie podmienok na bývanie	4.1 Podpora podnikateľského sektora	5.1 Starostlivosť o životné prostredie
1.2 Bezpečná obec	2.2 Propagácia a marketing	3.2 Rozvoj sociálnych služieb	4.2 Rozvoj poľnohospodárskej a lesníckej činnosti	5.2 Ochrana životného prostredia
1.3 Dostupnosť	2.3 Obnova kultúrnych a historických pamiatok	3.3 Rozvoj kultúry a športu	4.3 Spolupráca	5.3 Zvýšenie povedomia a výchova obyvateľov
1.4 Siete a signály	2.4 Kvalitné ubytovacie, stravovacie a doplnkové služby	3.4 Rozvoj ľudských zdrojov a vzdelávanie		
	2.5 Odborné vzdelávanie a podpora cestovného ruchu			

(zdroj: vlastné spracovanie)

4 REALIZAČNÁ ČASŤ

Realizačná časť je zameraná na popis organizačného zabezpečenia realizácie programu rozvoja obce, systém monitorovania a hodnotenia plnenia programu rozvoja obce na základe stanovených merateľných ukazovateľov, vecný a časový harmonogram realizácie programu rozvoja obce formou akčného plánu.

4.1 Organizačné zabezpečenie realizácie PRO

Plnenie programu rozvoja obce a realizovanie jednotlivých aktivít, bude zastrešovať samotná obec v spolupráci s ďalšími organizáciami, podnikateľmi a rozvoju obce napomôžu aj obyvatelia. Obec predpokladá a počíta so spoluprácou organizácií, ktoré pôsobia v obci a tiež so spoluprácou v rámci Mikroregiónu Makovica a Miestnej akčnej skupiny Horná Topľa.

Implementácia PRO bude zabezpečovaná obcou, a teda starostom a Obecným zastupiteľstvom. Z členov obecného zastupiteľstva bude volená komisia, ktorá bude monitorovať plnenie programu rozvoja obce Chmeľová. Jednotliví členovia komisie budú poverení konkrétnymi úlohami a v spolupráci so starostom budú riešiť plánované aktivity. Obecné zastupiteľstvo schvaľuje PRO. Starosta obce riadi samotný proces implementácie PRO a podpisuje schválenie PRO.

Keďže je Program rozvoja obce Chmeľová živý dokument, reaguje na zmeny a potreby obyvateľov, jeho implementácia si bude možno vyžadovať aktualizáciu, ktorú bude zastrešovať zvolená komisia.

Úlohou komisie bude:

- monitorovať proces implementácie PRO
- riešiť prípadné problémy a nesúlad
- aktualizácia PRO
- uskutočňovať stretnutia, na ktorých bude prehodnocovať plnenie PRO
- podávať ročnú správu pre Obecné zastupiteľstvo o stave implementácie PRO
- pravidelne komunikovať s občanmi, podnikateľmi a inštitúciami v obci s cieľom zabezpečiť informovanosť o PRO

4.2 Akčný plán

Akčný plán predstavuje aktivity, realizáciou ktorých obec Chmeľová dosiahne naplnenie stanovených cieľov. Plán je spracovaný od roku 2015 s výhľadom na 2 roky. Akčný plán by mal byť každý rok aktualizovaný a pripravený s priamou väzbou na rozpočet.

Tabuľka č. 15 Akčný plán

	Aktivita	Termín	Zodpovedný	Financovanie	Opatrenie v rámci PRO
1	Výstavba Spoločensko-relaxačného objektu s ihriskovou plochou	2016 - 2018	obec	Externé zdroje	2.4.3
2	Rekreačno-športová zóna obce	2016	obec	Interné a externé zdroje	2.4.3
3	Rekreačná zóna obce	2016	obec	Interné zdroje	2.4.3
4	Rekonštrukcia obecných splavov vody a protipovodňová ochrana	2017 – 2019	obec	Externé zdroje	5.1.2
5	Rekonštrukcia verejného osvetlenia	2015 – 2017	obec	Interné zdroje	1.2.1
6	Kanalizácia a ČOV	2020	obec	Interné a externé zdroje	1.1.1 1.1.3
7	Rekonštrukcia prístupových komunikácií k rodinným domom	2015 – 2018	obec	Interné a externé zdroje	3.1.3
8	Výstavba chodníka	2017 – 2020	obec	Interné a externé zdroje	1.3.1
9	Rekonštrukcia pamätihodností	2018 – 2020	obec	V štádiu úvah	2.3.2
10	Modernizácia materskej školy	2016 – 2017	obec	Interné zdroje	3.4.4
11	Modernizácia základnej školy	2016 – 2018	obec	Interné a externé zdroje	3.4.4
12	Detské ihrisko pri MŠ	2016 - 2017	obec	Interné zdroje	3.4.7
13	Oprava futbalového ihriska	2016 - 2017	obec	Interné zdroje	3.3.5
14	Modernizácia a skvalitnenie lesohospodárskych činností v obecných lesoch	2016 - 2017	obec	Externé zdroje	4.2.8
15	Zriadenie domu smútku	2018 - 2020	obec	Externé zdroje	3.2.10

(zdroj: vlastné spracovanie)

4.3 Monitorovanie a hodnotenie PRO

Keďže Program rozvoja obce je plánovaný na dlhé obdobie, priebežné monitorovanie a hodnotenie je nevyhnutnou súčasťou. Podkladom pre prácu komisie a zapojenie širokej verejnosti do konkrétnych aktivít je plán hodnotenia PRO. Hodnotenie bude prebiehať na operatívnej úrovni, priebežne počas trvania PRO až po ukončenie. Vstupnými údajmi pri hodnotení budú monitorovacie ukazovatele a výstupom bude správa z hodnotenia schvaľovaná Obecným zastupiteľstvom, ktorá bude dôležitým dokumentom pre riadenie implementácie PRO. Obecné zastupiteľstvo jedenkrát ročne zhodnotí plnenie PRO.

Plnenie jednotlivých aktivít a teda aj celého PRO sa bude monitorovať a hodnotiť podľa daných ukazovateľov. Tie sú zostavené tak, aby zahŕňali každé opatrenie rozvoja obce. Pri ich hodnotení tak bude možné vidieť pokrok alebo prípadné odchýlky. Tabuľka č. 16 zobrazuje monitorovacie ukazovatele a spôsoby zisťovania hodnôt týchto ukazovateľov.

Tabuľka č. 16 Monitorovacie ukazovatele

UKAZOVATEĽ	ZDROJ/SPÔSOB ZISŤOVANIA	MERNÁ JEDNOTKA
Počet obyvateľov žijúcich v obci	štatistika	počet
Počet nezamestnaných	štatistika	počet
Spokojnosť obyvateľov so životom v obci	prieskum	%
Migračné saldo	štatistika	+/-
Počet zrekonštruovaných objektov technickej infraštruktúry	interné zdroje	počet
Zrekonštruované miestne komunikácie	interné zdroje	m
Vybudované miestne komunikácie	interné zdroje	m
Zrekonštruované obecné chodníky	interné zdroje	m
Vybudované obecné chodníky	interné zdroje	m
Vybudovaná kanalizácia	interné zdroje	m
Zrekonštruované verejné osvetlenie	interné zdroje	počet
Počet domácností pripojených na verejný internet	interné zdroje, prieskum	počet
Počet domácností s TV signálom	interné zdroje, prieskum	počet
Vybudované cyklotrasy	interné zdroje	m

Počet nových rodinných domov	interné zdroje	počet
Počet nových bytových domov	interné zdroje	počet
Počet novovytvorených pracovných miest v obci	interné zdroje	počet
Počet novovzniknutých podnikov/podnikateľov	interné zdroje	počet
Počet regionálnych producentov	interné zdroje	počet
Počet zrekonštruovaných školských zariadení	interné zdroje	počet
Počet novovybudovaných vzdelávacích zariadení	interné zdroje	počet
Počet novovybudovaných športových zariadení	interné zdroje	počet
Počet zrekonštruovaných športových zariadení	interné zdroje	počet
Počet novovybudovaných detských ihrísk	interné zdroje	počet
Počet nových a revitalizovaných parkov	interné zdroje	počet
Počet vybudovaných relaxačných a rekreačných zariadení	interné zdroje	počet
Počet novovybudovaných zariadení poskytujúcich sociálne služby	interné zdroje	počet
Počet rekonštruovaných pamätihodností	interné zdroje	počet
Počet nových služieb a prevádzok	interné zdroje	počet
Počet vybudovaných ubytovacích zariadení	interné zdroje	počet
Počet vytvorených ubytovacích kapacít	interné zdroje, správa príslušných zariadení	počet lôžok
Počet vybudovaných stravovacích zariadení	interné zdroje	počet
Počet domácností, ktoré separujú odpad	prieskum	počet
Počet novovybudovaných čističiek odpadových vôd (obecné, domové, skupinové)	interné zdroje	počet
Počet odstránených čiernych skládok	interné zdroje	počet
Počet domácností využívajúcich OZE	prieskum	počet
Dĺžka protipovodňovej ochrany	interné zdroje	m
Počet uskutočnených vzdelávacích aktivít	interné zdroje, správa príslušných zariadení	počet

Počet účastníkov vzdelávacích aktivít	správa príslušného zariadenia	počet
Počet vytvorených informačných materiálov	interné zdroje	počet
Počet nových informačných tabúl	interné zdroje	počet
Počet kultúrnych a športových akcií zorganizovaných v obci	interné zdroje, správa príslušných zariadení	počet

(zdroj: vlastné spracovanie)

Tabuľka č. 17 Plán hodnotenia a monitorovania

TYP HODNOTENIA	VYKONAŤ PRVÝKRÁT	DÔVOD VYKONANIA
Ad hoc hodnotenie celého PRO alebo jeho časti	2016 - 2022	Každoročne v zmysle platnej legislatívy: Zákon č. 539/2008 Z.z.o podpore regionálneho rozvoja
Tematické hodnotenie časti PRO	2016	Téma hodnotenia identifikovaná ako riziková časť vo výročnej monitorovacej správe za predchádzajúci kalendárny rok.
Ad hoc mimoriadne hodnotenie		Pri značnom odklone od stanovených cieľov a doľahnutých hodnôt ukazovateľov, alebo pri návrhu na revíziu PRO.
Ad hoc hodnotenie celého PRO	2018, 2022	V prípade aktualizácie PRO podľa platnej Metodiky pre vypracovanie PRO, ktoré sa očakáva každé 3-4 roky.
Ad hoc hodnotenie celého PRO alebo jeho časti		Na základe rozhodnutia starostu obce v zmysle príslušných predpisov, na základe rozhodnutia kontrolného orgánu obce, na základe podnetu poslancov, na základe protokolu Národného kontrolného úradu SR a na základe Správy auditu.

(zdroj: vlastné spracovanie)

5 FINANČNÁ ČASŤ

Finančná časť obsahuje indikatívny finančný plán na celú realizáciu Programu rozvoja obce Chmeľová, model viaczdrojového financovania jednotlivých opatrení, aktivít (projektov) za účasti sociálno-ekonomických partnerov v území v prepojení na programový rozpočet obce a hodnotiacu tabuľku pre výber projektov.

Financovanie Programu rozvoja obce bude zabezpečené z viacerých zdrojov a väčšina projektov bude financovaných viaczdrojovo. Hlavným finančným zdrojom bude rozpočet obce, ale keďže obec plánuje viacero aktivít, je potrebná aj finančná pomoc z fondov EÚ a iných. Obec pri financovaní PRO využije nasledovné finančné zdroje:

- rozpočet obce
- fondy Európskej únie
- štátne účelové fondy
- zdroje vyššieho územného celku,
- úverové zdroje,
- súkromné zdroje,
- prostriedky fyzických a právnických osôb
- ostatné verejné zdroje.

5.1. Indikatívny finančný plán PRO

Indikatívny rozpočet je celkovým prehľadom plánovaných finančných prostriedkov počas celej platnosti schváleného PRO, jeho súčasťou je aj plánovaná rezerva tzv. výkonnostná rezerva, a má priamy vzťah k rozpočtu obce (s dosahom na jej hospodárenie) a rešpektuje princípy zodpovedného finančného manažmentu.

Tabuľka č. 18 Indikatívny finančný plán PRO

	ROK								SPOLU
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	
Hospodárska oblasť	0	45 000	0	50 000	100 000	1 635 000	0	0	1 830 000
Sociálna oblasť	5 000	160 100	117 000	8 000	172 000	30 000	0	0	492 100
Environmen-tálna oblasť	0	0	0	0	210 000	0	0	0	210 000

(zdroj: vlastné spracovanie)

Väčšina plánovaných aktivít/projektov bude financovaných viaczdrojovým systémom, a teda v kombinácii s viacerými fondmi, ktoré sú pre daný projekt k dispozícii. Financovanie jednotlivých projektov bude závislé od momentálnej finančnej situácie obce. Tabuľka č. 19 zobrazuje model viaczdrojového financovania jednotlivých priorít rozvoja obce Chmeľová – technická infraštruktúra, sociálna oblasť, cestovný ruch a služby, podnikania, životné prostredie.

Tabuľka č. 19 Model viaczdrojového financovania

PRIORITNÁ OBLASŤ	CELKOVÉ NÁKLADY	VEREJNÉ ZDROJE					SÚKROMNÉ ZDROJE
		Rozpočet EU	Štátny rozpočet	Štátne účelové fondy	Obec	Spolu	
1	1 555 000			1 520 000	35 000	1 555 000	0
2	162 000	102 000		54 500	5 500	162 000	0
3	371 200	350 000	9 000		12 200	371 200	0
4	200 000	199 000			1 000	200 000	0
5	210 000	200 000			10 000	210 000	0

(zdroj: vlastné spracovanie)

Cieľom hodnotiacich tabuliek pre výber projektov je čo najobjektívnejšie a najzodpovednejšie určiť stupeň priority pripravených projektov. Hodnotiace kritériá boli upravené pre účely obce a budú slúžiť na výber projektov v súlade s finančno-ekonomickými možnosťami obce. Tabuľka č. 20 zobrazuje hodnotiace kritériá pre výber projektov a projekty rozdelené do jednotlivých kategórií podľa hodnotiacich kritérií.

Tabuľka č. 20 Hodnotiace kritériá pre výber projektov (upravené pre účely obce)

KATEGÓRIA	DÔLEŽITOSŤ	HODNOTIACE KRITÉRIUM (podmienka – splnenie aspoň jedného kritéria v rámci kategórie)	PROJEKT (tab. č. 15)
1	Najvyššia	<ul style="list-style-type: none"> Projekty vyplývajúce zo zákona a/alebo legislatívy EÚ Projekty riešiace havarijnú alebo 	1, 4, 7

		mimoriadnu situáciu <ul style="list-style-type: none"> • Projekty významne vplývajúce na ekonomický/sociálny/environmentálny rozvoj obce • Projekty, ktoré sú pre obce nevyhnuté a dôležité – sú pre obec najdôležitejšie 	
2	Vysoká	<ul style="list-style-type: none"> • Projekty vyplývajúce a podporené v rámci Územného plánu obce • Projekty s právoplatným stavebným povolením a ukončeným VO • Projekty v rámci pôsobnosti MAS • Projekty, ktoré sú pre obec dôležité 	10, 12, 13
3	Stredná	<ul style="list-style-type: none"> • Projekty, ktoré majú možnosť uchádzať sa o cudzie a doplnkové zdroje financovania • Projekty, ktoré sú pre obec vhodné a nápomocné 	2, 3, 6, 8, 9, 14, 15
4	Nízka	<ul style="list-style-type: none"> • Projekty v štádiu úvah 	11
5	Najnižšia	<ul style="list-style-type: none"> • Ostatné 	5

(zdroj: vlastné spracovanie)

Finančný rámec na realizáciu PRO pre potreby súhrnného prehľadu plánovaných projektov a aktivít je formulárom s podrobnou štruktúrou plánovaných finančných prostriedkov na opatrenia, projekty a aktivity PRO na celé jeho obdobie. Dobré naplánovať finančnú a inštitucionálnu kapacitu je náročné a dobrý finančný rámec vytvára predpoklady na zvládnutie realizácie PRO v súlade s reálnymi možnosťami obce. Finančný rámec pre realizáciu PRO je spracovaný vo Formulári č. F 2, ktorého sumárom je indikatívny finančný plán PRP a tvorí prílohu tohto dokumentu.

SCHVÁLENIE PRO	
Dokument	Názov: Program rozvoja obce Chmeľová na roky 2015 - 2022
	<p>Štruktúra: Dokument je štruktúrovaný podľa Metodiky na vypracovanie Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce/obcí/VÚC (v zmysle Zákona NR SR č. 539/2008 Z.z. o podpore regionálneho rozvoja v znení zákona č. 309/2014 Z. z.)</p> <ul style="list-style-type: none">• Analytická časť - je založená na databáze informácií a ukazovateľov, obsahuje komplexné hodnotenie a analýzu východiskovej situácie obce s väzbami na širšie územie a odhad budúceho vývoja s dôrazom na možné riziká a ohrozenia. Predstavuje súčasný stav hospodárskej, sociálnej a ekonomickej stránky, infraštruktúry a životného prostredia.• Analýza vnútorného prostredia - Komplexná analýza súčasného stavu územia zostavená na základe informácií získaných z relevantných zdrojov. Obsahuje základné informácie o obci, históriu obce, prírodné danosti, sociálno-ekonomickú oblasť, občiansku vybavenosť, analýzu silných a slabých stránok, analýzu príčin a dôsledkov.• Analýza vonkajšieho prostredia - Analýza vonkajšieho prostredia identifikuje hlavné vonkajšie faktory rozvoja obce a vplyvy na vývoj situácie v obci. Hlavné vonkajšie faktory rozvoja predstavujú príležitosti a ohrozenia, vyplývajúce z pôsobenia vonkajších síl a vplyvov.• Zhodnotenie súčasného stavu územia – súčasný stav obce predstavuje SWOT analýza obce Chmeľová• Strategická časť - obsahuje víziu s stratégiu rozvoja obce pri zohľadnení jej vnútorných špecifik, hlavné ciele a priority rozvoja obce pri rešpektovaní princípov regionálnej politiky v záujme dosiahnutia vyváženého udržateľného rozvoja územia.

	<ul style="list-style-type: none"> • Programová časť – v tejto časti sú stanovené priority rozvoja obce, špecifické ciele v rámci jednotlivých priorít a aktivity, ktoré obec plánuje realizovať. • Realizačná časť - je zameraná na popis organizačného zabezpečenia realizácie programu rozvoja obce, systém monitorovania a hodnotenia plnenia programu rozvoja obce na základe stanovených merateľných ukazovateľov, vecný a časový harmonogram realizácie programu rozvoja obce formou akčného plánu. • Finančná časť - obsahuje indikatívny finančný plán na celú realizáciu Programu rozvoja obce Chmeľová, model viaczdrojového financovania jednotlivých opatrení, aktivít (projektov) za účasti sociálno-ekonomických partnerov v území v prepojení na programový rozpočet obce a hodnotiacu tabuľku pre výber projektov.
Spracovanie	<p>Forma spracovania: externé poradenstvo</p> <p>Obdobie spracovania: 06 – 09/2015</p> <p>Riadiaci tím: počet členov 4, počet stretnutí 4</p> <p>Pracovné skupiny: počet skupín 1, počet členov 3, počet stretnutí 3</p> <p>Externé odborné poradenstvo: Združenie pre rozvoj regiónu, n.o.</p> <p>Účasť verejnosti a komunikácia s verejnosťou: dotazník, webová stránka, leták, stretnutia, vývesky na obecnom úrade</p>
Prerokovanie	<p>Prerokovanie v orgánoch samosprávy: áno</p> <p>Verejné pripomienkovanie: áno</p>
Schválenie	<p>Obecné zastupiteľstvo v Chmeľovej schvaľuje Program rozvoja obce Chmeľová na roky 2015 – 2022</p>

PRÍLOHY PROGRAMU ROZVOJA OBCE

1. Zoznam členov riadiaceho tímu a pracovnej skupiny
2. Zoznam informačných zdrojov použitých v PR
3. Zoznam skratiek a značiek použitých v PR
4. Akčný plán na daný rozpočtový rok s výhľadom na 2 roky
5. Ex-ante hodnotenie - stav projektovej pripravenosti investícií k termínu vypracovania nového PRO

PRÍLOHA 1 ZOZNAM ČLENOV RIADIACEHO TÍMU A PRACOVNEJ SKUPINY

RIADIACI TÍM		
Meno	Funkcia v obci	Činnosť v riadiacom tíme
Mgr. Ján Železný	starosta obce	Koordinátor riadiaceho tímu
Radovan Prokipčák	zástupca starostu obce	Člen riadiaceho tímu
Anna Silvestrová	administratívna pracovníčka obce	Člen riadiaceho tímu
Mgr. Petra Kovářová	externý odborník	Člen riadiaceho tímu za dodávateľa
PRACOVNÁ SKUPINA		
Meno	Oblasť pôsobenia	
Anna Silvestrová	Zástupca samosprávy obce	
Radovan Prokipčák	Súkromný sektor	
Marián Štark	Dobrovoľný hasičský zbor	

PRÍLOHA 2 ZOZNAM INFORMAČNÝCH ZDROJOV POUŽITÝCH V PR

Národná stratégia regionálneho rozvoja

Štatistický úrad SR

Program rozvoja vidieka SR 2014 - 2020

Program rozvoja obce Chmeľová 2015

Územný plán obce Chmeľová

Údaje z evidencie Obecného úradu Chmeľová

www.sodbtn.sk

www.touristteam.szm.com

www.po-kraj.sk

www.chmelova.sk

PRÍLOHA 3 ZOZNAM SKRATIEK A ZNAČIEK POUŽITÝCH V PR

PR	Program rozvoja
PRO	Program rozvoja obce
č.	číslo
Z.z.	Zbierka zákonov
PHSR	Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja
SR	Slovenská republika
m n.m	metrov nad morom
ZŠ	Základná škola
MŠ	Materská škola
ČOV	čistička odpadových vôd
CR	cestovný ruch
OZE	obnoviteľné zdroje energie
VÚC	Vyšší územný celok
EÚ	Európska Únia
SWOT	analýza silných a slabých stránok, ohrození a príležitostí
a pod.	a podobne

PRÍLOHA 4 AKČNÝ PLÁN NA DANÝ ROZPOČTOVÝ ROK S VÝHLADOM NA 2 ROKY

Aktivita	Termín	Zodpovedný	Financovanie	Opatrenie v rámci PRO
Výstavba Spoločensko-relaxačného objektu s ihriskovou plochou	2016 - 2018	obec	Externé zdroje	2.4.3
Rekreačno-športová zóna obce	2016	obec	Interné a externé zdroje	2.4.3
Rekreačná zóna obce	2016	obec	Interné zdroje	2.4.3
Rekonštrukcia obecných splavov vody a protipovodňová ochrana	2017 – 2019	obec	Externé zdroje	5.1.2
Rekonštrukcia verejného osvetlenia	2015 – 2017	obec	Interné zdroje	1.2.1
Kanalizácia a ČOV	2020	obec	Interné a externé zdroje	1.1.1 1.1.3
Rekonštrukcia prístupových komunikácií k rodinným domom	2015 – 2018	obec	Interné a externé zdroje	3.1.3
Výstavba chodníka	2017 – 2020	obec	Interné a externé zdroje	1.3.1
Rekonštrukcia pamätihodností	2018 – 2020	obec	V štádiu úvah	2.3.2
Modernizácia materskej školy	2016 – 2017	obec	Interné zdroje	3.4.4
Modernizácia základnej školy	2016 – 2018	obec	Interné a externé zdroje	3.4.4
Detské ihrisko pri MŠ	2016 - 2017	obec	Interné zdroje	3.4.7
Oprava futbalového ihriska	2016 - 2017	obec	Interné zdroje	3.3.5
Modernizácia a skvalitnenie lesohospodárskych činností v obecných lesoch	2016 - 2017	obec	Externé zdroje	4.2.8
Zriadenie domu smútku	2018 - 2020	obec	Externé zdroje	3.2.10